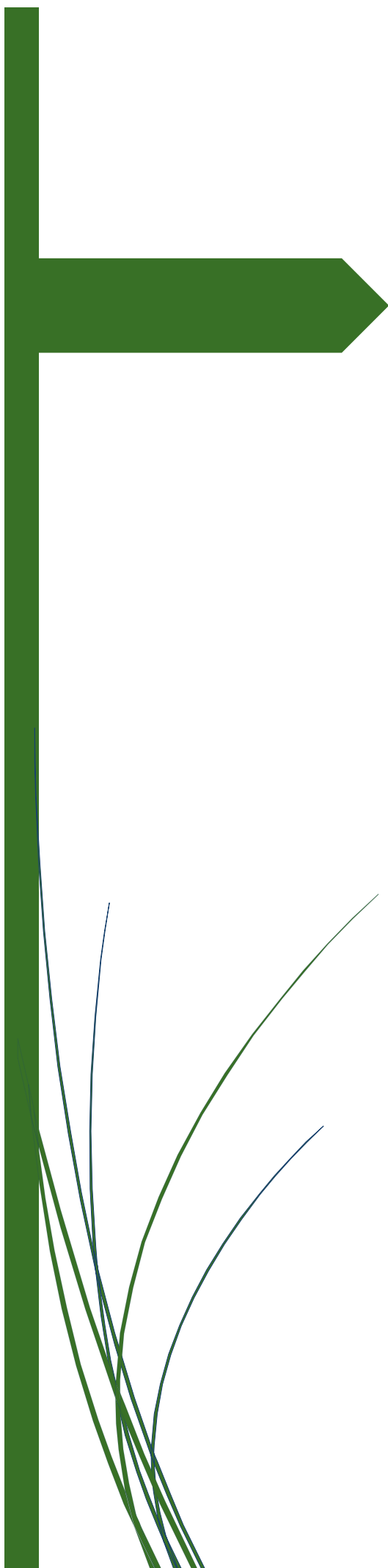

**PROGRAM ROZVOJA OBCE
NOVÝ SALAŠ
2016-2021 (výhledovo do 2023)**

Program rozvoja obce Nový Salaš

Obec: Nový Salaš

Adresa: OcÚ Nový Salaš 75, 044 17 Slanec

Zastúpená: Ing. Andrea Michalková

IČO: 00691283

Telefón: 055/ 696 81 80, 0918 245 021

Fax: 055/ 696 81 80

E-mail: obecnovysalas@gmail.com

ÚVOD

Program rozvoja obce (ďalej PRO) Nový Salaš je rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z.

Vypracovaním Programu rozvoja obce sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

Výsledkom tohto má byť kvalitný a uskutočniteľný dokument, ktorý má za sebou mobilizáciu vnútorných zdrojov, hmotných, finančných, ale hlavne ľudských zdrojov, ktoré sú nevyhnutnou časťou implementácie rozvojovej stratégie Program rozvoja obce.

Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja §8 cit.

- Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.
- Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.
- Program rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti.
- Aktualizácia programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.
- Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.
- Plán je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Zoznam skratiek

OP ĽZ – Operačný program ľudských zdrojov

MŠ SR – Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

MK SR - Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

UPSVaR - Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

IROP - Integrovaný regionálny operačný program

OP EVS - Operačný program Efektívna verejná správa

OP KŽP - Operačný program Kvalita životného prostredia

SACR - Slovenská agentúra cestovného ruchu

SARIO - Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu

MAS - Miestna akčná skupina

PRO - Program rozvoja obce

ŠÚ SR - Štatistický úrad Slovenskej republiky

IS VS - Informačné systémy verejnej správy

SODB - Sčítanie obyvateľov, domov a bytov

OBSAH

Úvod.....	3
Zoznam tabuliek.....	6
Zoznam grafov.....	8
1. Analytická časť.....	9
1.1 Geografická analýza obce	9
1.3 Historický vývoj obce	16
1.4 Sociálno-demografická analýza.....	19
1.5 Analýza hospodárskeho rozvoja	36
1.6 Infraštruktúra.....	42
1.7 Analýza environmentálneho rozvoja	42
1.7.2 Odpadové hospodárstvo	44
1.8 Analýza sociálneho a kultúrneho rozvoja	46
1.8.1 Školstvo	46
1.8.2 Zdravotníctvo.....	46
1.8.3 Sociálna starostlivosť.....	46
1.8.4 Ďalšie verejné inštitúcie a miestne služby	47
1.8.5 Kultúra a voľný čas	49
3. Strategická časť.....	59
4. Programová časť.....	64
5. Realizačná časť.....	69
5.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	69
6. Finančná časť	75
7. Záver	79
8. Prílohy.....	80

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Stav trvale bývajúceho obyvateľstva	19
Tabuľka 2 Vekové rozloženie obyvateľstva z hľadiska pohlavia podľa SODB z roku 2011	19
Tabuľka 3 Prirodzený a celkový prírastok obyvateľstva	22
Tabuľka 4 Migračné saldo (2006 -2015).....	23
Tabuľka 5 Zastúpenie obyvateľov z hľadiska národnosti	24
Tabuľka 6 Vierovyznanie obyvateľov	24
Tabuľka 7 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov.....	25
Tabuľka 8 Vzdelanostná úroveň v obci Nový Salaš a SR.....	26
Tabuľka 9 Obyvateľstvo podľa pohlavia a najvyššieho dosiahnutého vzdelania (2011	27
Tabuľka 10 Počítačové zručnosti obyvateľov	28
Tabuľka 11 Obyvatelia z hľadiska produktívnosti.....	30
Tabuľka 12 Obyvatelia podľa ekonomickej aktivity	30
Tabuľka 13 Obyvatelia podľa zaradenia v sektore	31
Tabuľka 14 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ek. činnosti:	32
Tabuľka 15 Obyvatelia podľa postavenia v zamestnaní.....	33
Tabuľka 16 Prehľad investičných aktivít v obci od roku 2010:	38
Tabuľka 17 Vývoj podnikateľského sektora	39
Tabuľka 19 Pôda v obci Nový Salaš (ha)	43
Tabuľka 19 Objekty občianskej vybavenosti	47

Program rozvoja obce Nový Salaš

Tabuľka 20 Kluby pôsobiace v obci Nový Salaš	49
Tabuľka 21 Prehľad špecifických cieľov a opatrení	61
Tabuľka 22 Súhrnný prehľad opatrení, aktivít a ukazovateľov – priorita 1.....	65
Tabuľka 23 Súhrnný prehľad opatrení, aktivít a ukazovateľov – priorita 2.....	65
Tabuľka 24 Súhrnný prehľad opatrení, aktivít a ukazovateľov – priorita 3.....	67
Tabuľka 26 Akčný plán	72
Tabuľka 27 Model doplnkového financovania	76

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Počet obyvateľov obce 2006-2015.....	19
Graf 2 Graf veku obyvateľstva z hľadiska pohlavia	21
Graf 3 Prirodzený a celkový prírastok obyvateľstva	22
Graf 4 Migračné saldo (2006 – 2015).....	23
Graf 5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov	26
Graf 6 Vzdelanostná úroveň v obci Nový Salaš a SR	27
Graf 7 PC zručnosti - pošta Graf 8 PC zručnosti – internet.....	29
Graf 9 PC zručnosti - tabuľky Graf 10 – texty	29
Graf 11 Obyvatelia z hľadiska produktívnosti	30
Graf 12 Obyvatelia podľa ekonomickej aktivity	31
Graf 13 Podiel poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy	43
Graf 14 Poľnohospodárska pôda (v ha).....	44
Graf 15 Nepoľnohospodárska pôda (v ha)	44

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHSR je zameraná na predstavenie hospodárskej a sociálnej situácie obce Nový Salaš, východiskom ktorej je súhrnná geografická, kultúrno-historická a sociálno-ekonomická a environmentálna situácia obce. Určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia vychádza z analýzy súčasného stavu a potrieb v oblasti udržateľného rozvoja obce s následným určením priorít rozvoja obce.

1.1 Geografická analýza obce

Obec leží v Košickom kraji, v juhovýchodnej časti okresu Košice – okolie a regiónu Abov, v blízkosti hraníc s Maďarskom. Kataster sa rozprestiera v južnej časti Slanských vrchov v eróznej kotline potoka Terebľa v nadmorskej výške 350 m n. m. (súradnice 48°36'40"S 21°28'29"V). Susedí s obcami Kalša, Skároš, Slanec, Slanská Huta. Západná časť chatára je odlesnená, východne porastená listnatým lesom. Okresné mesto Košice je vzdialené 28 km. Obec má rozlohu 11,02 km² (1 102 ha) a hustotu obyvateľstva 19,96 obyv./ km² a v Košickom kraji patrí medzi obce najmenej veľkostnej kategórie .

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. Časť

Umiestnenie územia katastra obce podľa zákona NR SR č. 221/1996 Zb. o územno-správnom usporiadaní SR :

NUTS I – Slovenská republika
NUTS II – Východné Slovensko
NUTS III – Košický kraj
NUTS IV – Okres Košice-okolie
NUTS V – Obec Nový Salaš

Obr. 1 Poloha obce na Slovensku

Obr.2 Poloha obce v rámci Košického kraja

Program rozvoja obce Nový Salaš

Zdroj: www.wikipedia.sk

Obec Nový Salaš sa nachádza v Košickom kraji v juhovýchodnej časti okresu Košice – okolie v Slanských vrchoch, v ich členitom teréne. Atraktívne prírodné prostredie má značný rozvojový potenciál vo vzťahu ku Košiciam najmä čo sa týka rozvoja bývania a rekreačných aktivít ale aj k bližšiemu okoliu – rekreačné využitie jazera Izra a sezónny priechod do Maďarska.

Obr.4 Satelitný obrázok obce

Zdroj: Google maps

Obec spadá pod Slanský mikroregión a spolu s ďalšími jedenástimi obcami je členom regionálneho Združenia obcí Slanského mikroregiónu a občianskeho združenia MAS Hornád – Slanské Vrchy.

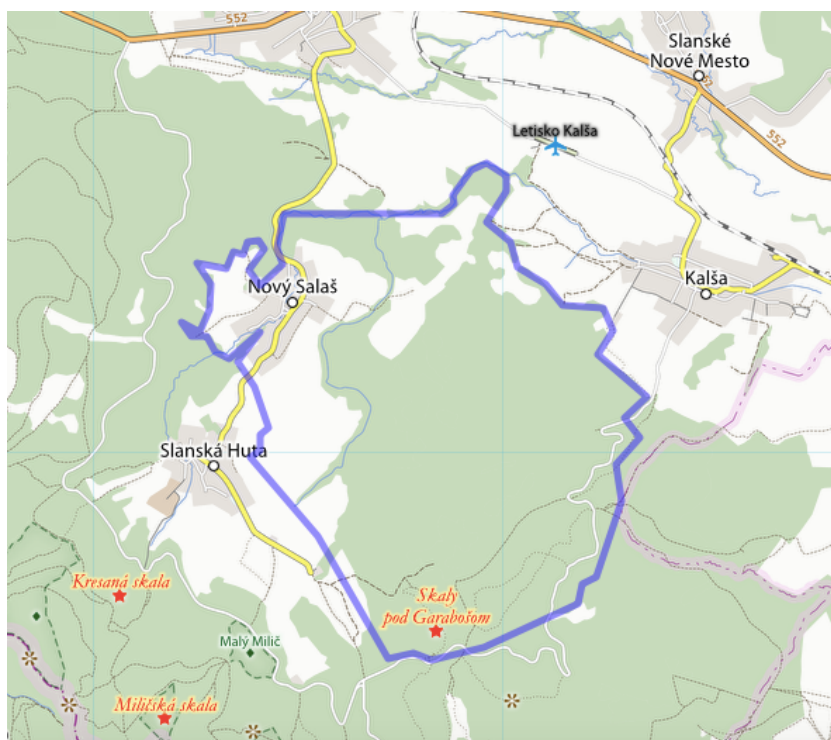
1.2 Prírodné pomery

Geomorfologické pomery

Z geomorfologického hľadiska riešené územie v rámci Alpsko-Himalájskej sústavy a podsústavy Karpaty patrí do provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, Matransko-slánskej oblasti, celku Slanské vrchy a podcelku Milič. Oblasť Podslanskej pahorkatiny predstavuje reliéf nížinných pahorkatín a Slanské vrchy reliéf vrchovinový. Z hľadiska morfologicko- morfometrického členenia predstavuje reliéf Podslanskej pahorkatiny silne členitú pahorkatinu, oblasť Slanských vrchov predstavuje stredne a veľmi silne členitú vrchovinu.

Celý kataster je pahorkatinový. Západne od obce je vrch Dobrák s výškou 820 m, južne Veľký Milič vysoký 895 m, kde pramení potok Terebľa. Pod Veľkým Miličom leží jazero eruptívneho pôvodu - Izra. Z východnej strany Nového Salaša je hrebeňovitý vrch Krásna Hanča, na severovýchode vrch Krásny hrob - Šipšír. Pri sútoku dvoch ramien potoka Terebľa sa nachádza kopec Madejova posteľ.

Obr.3 Mapa obce a okolia

Zdroj: www.mapaobce.sk

Obr. 5 Kolorit obce

www.slanskevrchy.sk

V pásme listnatých lesov je najrozšírenejší jeleň a srnčia zver. V dubových lesoch je hodne diviakov. Nachádza sa tu aj líška hrdzavá, zajac poľný, svišť a rôzne hlodavce, z plazov užovka a vretenica, z vtáctva jastrab, sova, kaňa, sojka, straka, ďateľ a množstvo spevavcov.

Obr. 6 Skalné steny

Klimatické pomery

Územie patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, do mierne teplej podoblasti a okrsku mierne teplého , mierne vlhkého vrchovinného. Dĺžka obdobia s teplotou nad 5 °C je 215 dní. Priemerná teplota v januári je -2 až -5 °C. Priemerná teplota vzduchu za vegetačné obdobie (IV – IX) je 13 – 15 °C:

Pôdne pomery, vegetácia, živočíšstvo

V geologickom podloží územia dominujú andezity a na západe sa vyskytujú v menšej íly, sliene, piesky a podradné štrky.

Základným predstaviteľom poľnohospodárskych pôd sú hnedé pôdy oglejované. Z lesných pôd prevládajú hnedé pôdy výrazne nenasýtené na stredne ťažkých až ľahších zvetralinách hornín (andezitu).

Biocentrá zaberajú pochu 67 ha a nachádzajú sa iba v lesnom pôdnom fonde, z ktorých 80% sú lesné biokoridory a zvyšných 20% sú vodné toky, pobrežná a brehová vegetácia vodných tokov Starý potok a Terebľa. Riešená Krajina je z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie v porovnaní s inými krajinnými priestormi Slovenska pomerne málo rozmanitá s výnimkou dubových lesov.

Ochrana prírody

Časť územia katastra je súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho významu – SKUEV a chránené vtáčie územia – SKCHVÚ). Je to územie SKUEV0327 Milič pod poradovým číslom 142. Rozprestiera sa v katastrálnych územiach Nový Salaš, Rákoš, Skároš, Slanec, Slanská Huta v okrese Košice-okolie a Byšta v okrese Trebišov na výmere 5114,45 ha.

Územie eviduje biotopy nasledovného európskeho významu: Lužné vrbovo-topoľové ajelšové lesy (91E0*), Teplomilné panónske dubové lesy (91H0*), Bezkolencové lúky (6410), Oligotrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletea uniflorae* a/alebo *Isoeto-Nanojuncetea* (3130), Nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa (8150), Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180*), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Kyslomilné bukové lesy (91I0*), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510) a druhov európskeho významu: Spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*) a uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*).

Zdroj: Krajinnoeekologický plán obce Slanská Huta (2009)

Veľký Milič v chránenom území katastra susednej obce Skároš je národnou prírodnou rezerváciou tvorený zachovalými lesnými spoločenstvami rastúcimi na vyvetelinách južnej časti Slanských vrchov v pohraničnom pásme okresu Košice–okolie.

Zaberá celkovú rozlohu 68 ha. Predmetom ochrany je výskyt bukovo-dubového vegetačného stupňa a spoločenstiev bučín a lipových javorín na andezitovom a dacitovom podklade, spolu s hniezdiskom a výskytom vzácného dravého vtáctva. Za štátnu prírodnú rezerváciu je vyhlásená od roku 1967, neskôr novelizovaná na národnú prírodnú rezerváciu.

Zdroj: www.wikipedia.sk

Výhody územia z pohľadu polohy a lokalizácie:

- Výhodná geografická poloha obce v rámci regiónu okresného mesta Košice – okolie a Košického samosprávneho kraja, čo je predpokladom záujmu sťahovania obyvateľov Košíc do obce, prípadne využitia jej územia na rekreačné účely (chalupárčenie)
- Blízkosť obce vzdialenosť k priemyselnému a administratívne centru Košice
- Významné kultúrne a historické pamiatky v regióne
- Malebnosť územia a prírodných zaujímavostí
- Kvalitné životné prostredie a prírodno-kultúrny potenciál pre rozvoj regiónu
- Lesný pôdny fond v prevažnej časti obce pre rozvoj lesného hospodárstva, poľovníctva
- Čistota ovzdušia a pôdy
- Poveternostné podmienky vhodné pre letný aj zimný turistický ruch
- Vhodná geografická poloha regiónu z pohľadu európskeho priestoru pre integrovaný rozvoj vidieka
- Vzhľadom na blízkosť hraníc s Maďarskom možnosť výmeny informácií a programov cezhraničnej spolupráce v oblasti vzdelávania, kultúry, športu, budovania infraštruktúry, vytvorenie a prepojenie cezhraničných produktov a iné
- Voľné plochy pre rozvoj priemyslu a zavádzanie nových výrobných odborov, výstavbu IBV, zón oddychu, športového areálu
- Predpoklad pre sociálno–ekonomický a kultúrno–spoločenský rozvoj a zvyšovanie kvality života obyvateľov na vidieku
- Podpora rozvojových aktivít v obci zo strany samosprávy

Nevýhody územia z pohľadu polohy a lokalizácie:

- Veľká vzdialenosť regiónu k hlavnému mestu SR Bratislava (426 km)
- Zlá dopravná dostupnosť – nedobudovaná infraštruktúra (chýbajúce rýchlostné komunikácie a nevyhovujúci stav ciest 1, 2. a 3. triedy)
- Zložitá geomorfológia územia – nedostatočná kvalita signálu internetu a počítačových miest
- Nedostatočná miera sociálneho a ekonomického zabezpečenia a zamestnanosti
- Nižšia životná úroveň v regióne v rámci SR, vysídľovanie okrajových častí regiónu
- Nízka úroveň technickej infraštruktúry, obec nie je zabezpečená pitnou vodou, plynom, kanalizáciou ani čističkou odpadových vôd
- V dôsledku závažných slabých stránok a nedostatočného akceleračného vplyvu silných stránok na sociálno-ekonomický rozvoj, obec nie je schopná vlastnými silami riešiť výrazné problémy a pre realizáciu hlavného cieľa i rozvojovej stratégie je potrebná pomoc štátu i EÚ.

1.3 Historický vývoj obce

Prvá zmienka o obci je z roku 1330 Rumantheleke. V ďalšom historickom vývoji sa názov obce menil nasledovne: 1553 Uy Szallas, 1650 Vyszallas, 1773 Uj-Szállas, 1808 Ujszállás cum officina vitrapia, 1920 Nový Salaš. Po maďarsky sa obec úradne nazývala Újszállás.

Obec patrila pod Abovsko-turniansku župu, okres Košice, Košický kraj. Po roku 1960 sa obec začlenila pod okres Košice – vidiek, Východoslovenský kraj.

Obec vznikla na území panstva Slanec. Doložená je 1330. R. 1630 odvieďa deviatok po štvrtí porty od gazdov i želiarov. V 18. storočí patrila Forgáčovcom. V r. 1828 mala 32 domov a 248 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom. Pastierstvom, pracovali v sklárskej hute a obchodovali s jej výrobkami.

Za I. ČSR (Československej republiky) obyvatelia pracovali v lesoch a poľnohospodárstve. Za bojov 1944 bola obec 6 týždňov vo frontovom pásme a utrpela značné škody.

JRD založili 1958. Väčšina obyvateľov pracuje v priemyselných podnikoch v Košiciach.

Po podpísaní Viedenskej arbitráže, Nový Salaš zostal súčasťou Československa. Vzhľadom na blízkosť hraníc Horthyovského Maďarska tu v rokoch 1938 – 1939 vybudovali pás betónových guľometných bunkrov vedúcich aj cez Slanskú Hutu, z ktorých deväť sa zachovalo v dobrom stave dodnes.

Obr.7 Pozostatky guľometného bunkra

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 2. časť

Kultúrne dedičstvo

V roku 1914 sa začal v obci stavať rímsko-katolícky kostol "Nanebovstúpenia Pána". Po vypuknutí 1. sv. vojny bola práca prerušená, lebo muži narukovali do armády a tak sa kostol dokončil až v roku 1936.

Obr. 8 Rímsko-katolícky kostol "Nanebovstúpenia Pána"

Zdroj: OcÚ Nový Salaš

Symboly obce

Podľa zákona o obecnom zriadení obec má právo na vlastné symboly a obec je povinná ich používať pri výkone samosprávy. Symboly obce Nový Salaš sú erb a vlajka obce.

Blazón erbu

V modrom štíte zo zelenej pažite vyrastajúcich sedem zlatých zlatolistých stromov.

Komentár: Prírodný motív podľa pečate obce z r. 1840.

Dátum prijatia: 05.07.1998

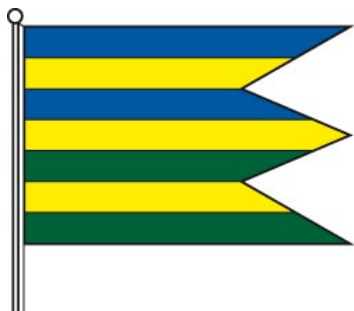
Číslo uznesenia: OZ - 2/1998

Signatúra HR SR: N-72/1999

Autori: Peter Kónya, Leon Sokolovský, Sergej Pančák

Zdroj: Heraldický úrad SR

Vlajka obce

Obecná vlajka má podobu siedmich pozdĺžnych pruhov modrého, žltého, modrého, žltého, zeleného, žltého a zeleného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Zdroj: www.buyflags.eu

1.4 Sociálno-demografická analýza

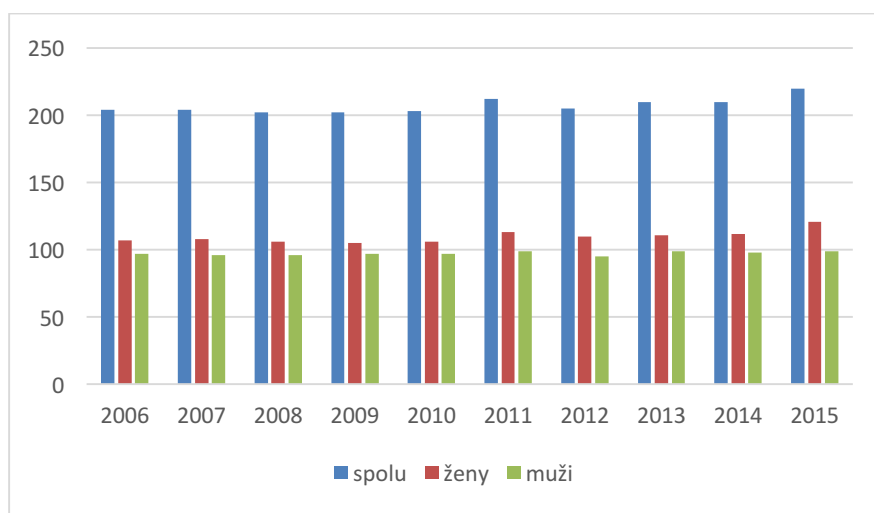
Demografický vývoj obce Nový Salaš za predchádzajúcich 10 rokov nezaznamenáva výraznejšie odchýlky a udržiava si hodnotu v rozmedzí 202 – 220 obyvateľov, okrem roku 2015, kedy počet obyvateľov sa oproti predchádzajúcemu roku navýšil o 10 osôb. Najvyšší počet obyvateľov 220 obec zaznamenala v roku 2015 a najnižší v počte 202 obyvateľov v roku 2008 a 2009. Pomer pohlaví v populácii si s menšími odchýlkami tiež zachováva svoju hodnotu, ale u žien je variabilnejší od 105 – 121 osôb. Napr. v roku 2015 stúpol počet v porovnaní s rokom 2014 o 9 žien. Zastúpenie mužov každoročne prevyšuje počet žien o cca 10.

Tabuľka 1 Stav trvale bývajúceho obyvateľstva

roky	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
spolu	204	204	202	202	203	212	205	210	210	220
ženy	107	108	106	105	106	113	110	111	112	121
muži	97	96	96	97	97	99	95	99	98	99

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 1 Počet obyvateľov obce 2006-2015

Tabuľka 2 Vekové rozloženie obyvateľstva z hľadiska pohlavia podľa SODB z roku 2011

kategória	muži	ženy	spolu	rozdiel (M-Ž)
0 - 4	2	4	6	-2
5 - 9	7	4	11	3

Program rozvoja obce Nový Salaš

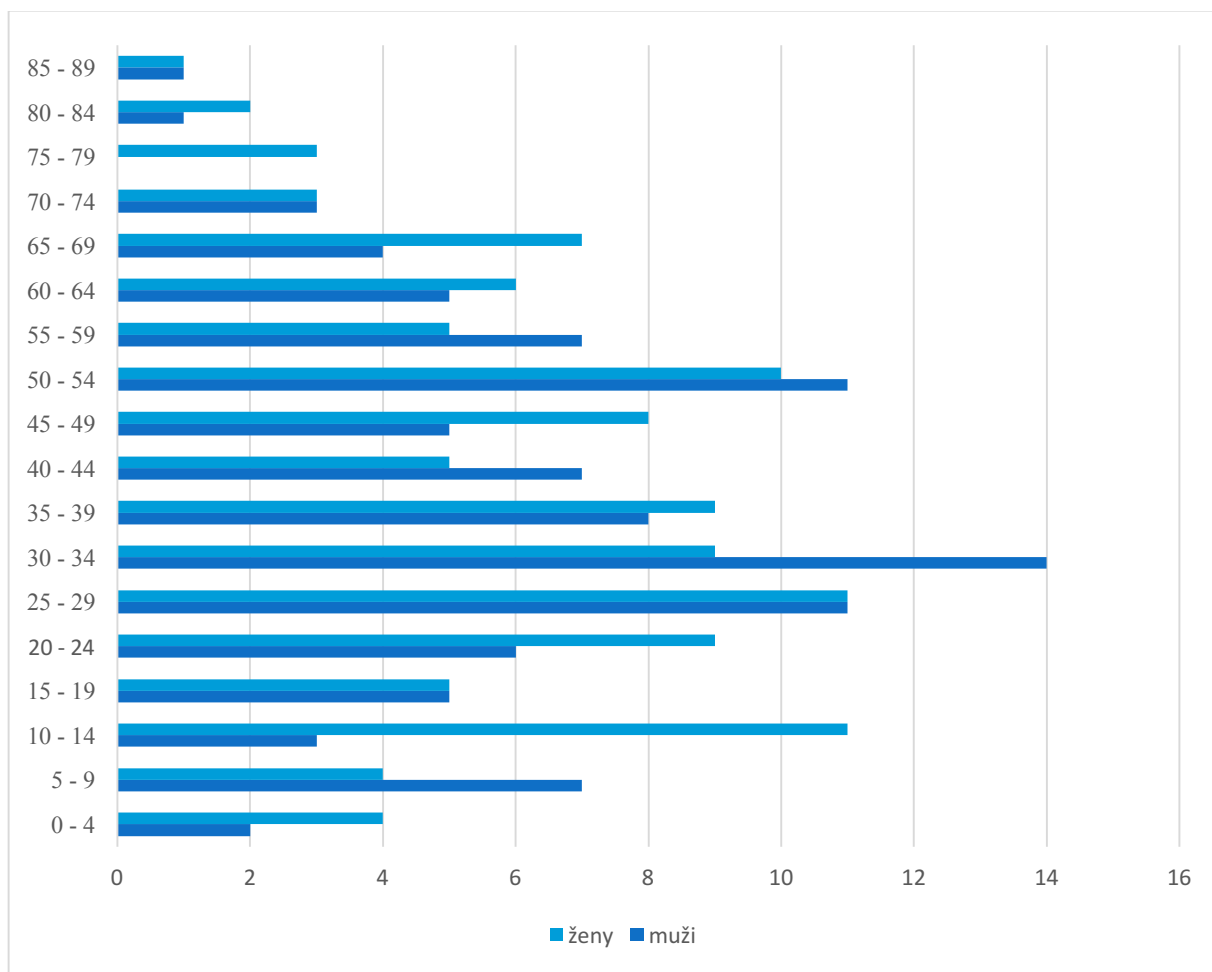
10 - 14	3	11	14	-8
15 - 19	5	5	10	0
20 - 24	6	9	15	-3
25 - 29	11	11	22	0
30 - 34	14	9	23	5
35 - 39	8	9	17	-1
40 - 44	7	5	12	2
45 - 49	5	8	12	2
50 - 54	11	10	21	1
55 - 59	7	5	12	2
60 - 64	5	6	11	-1
65 - 69	4	7	11	-3
70 - 74	3	3	6	0
75 - 79	0	3	3	-3
80 - 84	1	2	3	-1
85 - 89	1	1	2	0
90 - 94	0	0	0	0
95 - 99	0	0	0	0
100 a viac	0	0	0	0
nezistené	0	0	0	0
spolu	100	112	212	-12

Zdroj: SODB 2011

Dáta z roku 2011 uvedené v tabuľke č.2 z hľadiska vekového rozloženia u oboch pohlaví poukazuje na výrazný rozdiel v prospech žien vo vekovej kategórii 10 - 14 rokov (-8) a raz v prospech mužov vo veku 30 - 34 rokov (+ 5). Tento nepomer v zastúpení pohlaví sa vyrovnáva medzi 15 – 19, 25 – 29, 70 – 74 rokom. Najviac obyvateľov je vo veku 30-34 rokov (23) .

V celkovom počte ženy prevyšujú počet mužov o 12 osôb.

Graf 2 Graf veku obyvateľstva z hľadiska pohlavia

Zdroj: SODB 2011

Prírastok obyvateľstva

Pôrodnosť sa pohybuje obvykle medzi hodnotami od 0-3 detí za rok, pričom v roku 2015 ale dosiahla hodnotu až 8 živonarodených detí. V rokoch 2007, 2008 a 2014 sa v obci nenarodilo žiadne dieťa.

Korelácia medzi počtom narodených a zomretých obyvateľov obce je viac v neprospech narodených obyvateľov a teda zodpovedá za prevažujúce záporné hodnoty v prirodzenom prírastku obyvateľstva. Najvyššiu zápornú hodnotu prirodzeného prírastku zaznamenávame v rokoch 2008 a 2009 (-3) a najvyššiu kladnú hodnotu v roku 2015 (4). V celkovom prírastku obyvateľstva v poslednom desaťročí dominujú kladné hodnoty, takže celkovo možno konštatovať, že populácia zaznamenáva ustálený trend. Najvyšší celkový prírastok obyvateľstva mala obec v roku 2015 (10) .

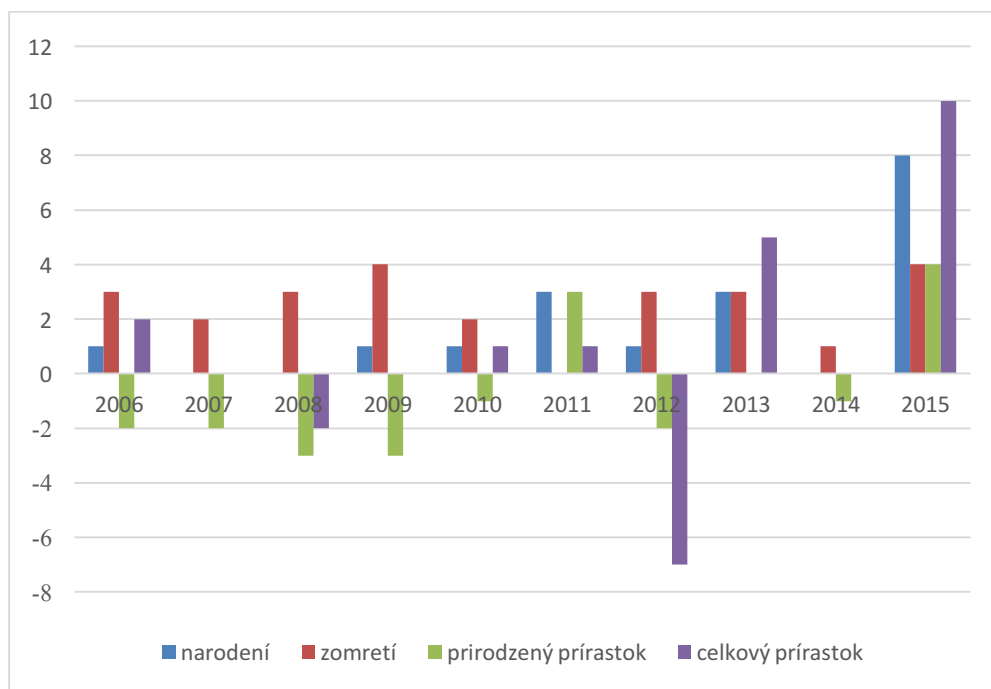
Program rozvoja obce Nový Salaš

Tabuľka 3 Prirodzený a celkový prírastok obyvateľstva

Rok	Narodení	Zomretí	Prirodzený prírastok obyvateľstva	Celkový prírastok obyvateľstva
2006	1	3	-2	2
2007	0	2	-2	0
2008	0	3	-3	-2
2009	1	4	-3	0
2010	1	2	-1	1
2011	3	0	3	1
2012	1	3	-2	-7
2013	3	3	0	5
2014	0	1	-1	0
2015	8	4	4	10

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 3 Prirodzený a celkový prírastok obyvateľstva

Demografický vývoj obce Nový Salaš ovplyvňuje aj migračné saldo, ktoré má za posledných desať rokov v celkovom súčte vyššie pozitívne hodnoty ako negatívne, čo indikuje trend sťahovania obyvateľov do obce. Najvyšší počet prisťahovaných obyvateľov (10) bolo v roku 2010 ale zároveň bolo v tomto roku aj najviac vystáňovaných (8).

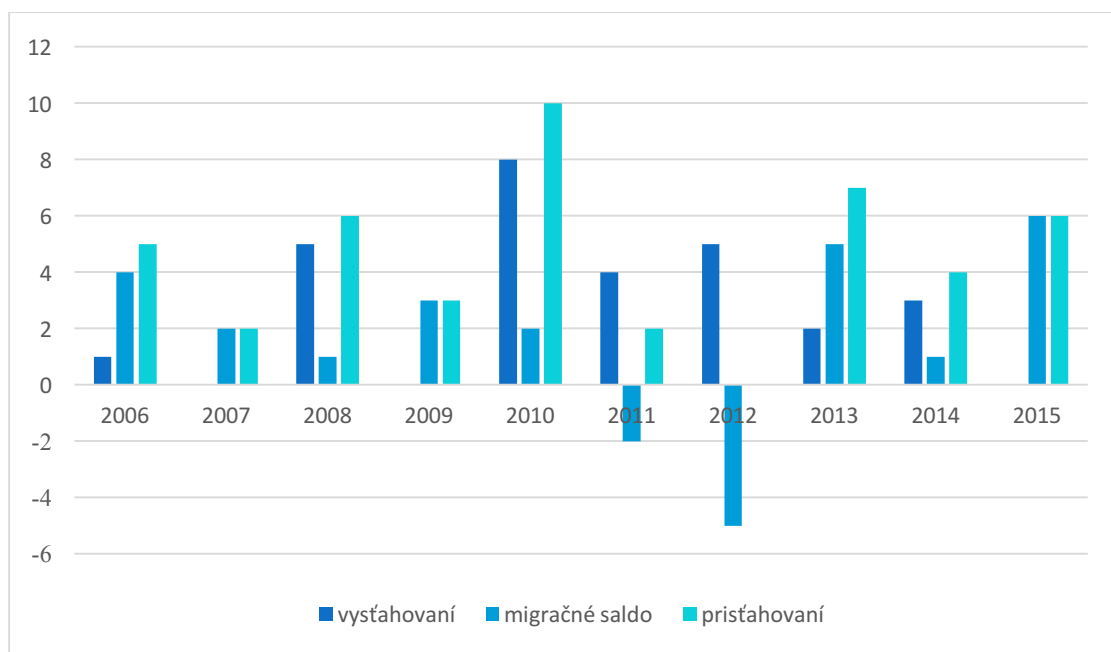
Program rozvoja obce Nový Salaš

Tabuľka 4 Migračné saldo (2006 -2015)

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
vystáhovani	1	0	5	0	8	4	5	2	3	0
migračné saldo	4	2	1	3	2	-2	-5	5	1	6
pristáhovani	5	2	6	3	10	2	0	7	4	6

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 4 Migračné saldo (2006 – 2015)

Domový a bytový fond

Podľa výsledkov SODB v roku 2011 obývalo obec 212 obyvateľov s trvalým pobytom v 52 bytoch, čo predstavuje v priemere 4 obyvateľov na jeden byt. V nižšie uvedenej tabuľke je uvedený prehľad počtu hospodáriacich domácností a obývaných bytov v obci pri sčítaní obyvateľov domov a bytov v roku 2011.

Hospodáriace domácnosti	67
Obývané byty spolu	52
Obývané domy	52

Zdroj: Štatistický lexikon obcí Slovenskej republiky 2011

Hospodáriaca domácnosť tvoria osoby, ktoré spoločne bývajú v jednom byte a spoločne hradia prevažnú časť hlavných výdavkov domácnosti (výdavky za používanie bytu, stravu, údržbu bytu alebo domu, výdavky na kúrenie, elektrinu, plyn a iné). Výška spoločného krytia nákladov na domácnosť nerozhoduje.

Program rozvoja obce Nový Salaš

Obývané byty spolu - byt je obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom usporiadaný do funkčného celku s vlastným uzavretím určený na trvalé bývanie. Byt má mať východ na spoločnú chodbu, schodisko, ulicu, dvor alebo do iných priestorov. Za byty na účely sčítania sa považovali aj obytné miestnosti v slobodárňach, penziónoch, domoch hotelového typu, domoch opatrovateľskej starostlivosti a pod., ak plnili funkciu trvalého ubytovania na základe výmeru vydaného obecným/mestským/miestnym úradom alebo ním poverenou bytovou správou a boli zameniteľné za inú bytovú jednotku. Za obývaný sa považoval taký byt, v ktorom sa zdržiaval aspoň jeden používateľ väčšiu časť roka, ale aj byt, ktorého používateľ bol dočasne neprítomný.

Obývané byty v rodinných domoch - rodinný dom je budova určená na bývanie; môže mať najviac tri samostatné byty, najviac dve nadzemné podlažia a podkrovia. Má väčšiu časť roka aspoň jedného používateľa, ale aj byty v rodinných domoch, ktorých používateľ bol dočasne neprítomný.

Obývané domy - Dom bol obývaný, ak sa v ňom nachádzal aspoň jeden obývaný byt alebo v ňom bolo umiestnené zariadenie na hromadné ubytovanie osôb aspoň s jednou bývajúcou osobou

Národnosť a vierovyznanie

Podľa údajov posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 (SODB) obec je národnostne homogénna. 97,64 % obyvateľov obce Nový Salaš slovenskej národnosti, jeden obyvateľ má českú a štyria nezistenú národnosť.

Tabuľka 5 Zastúpenie obyvateľov z hľadiska národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	v %
Slovenská	207	97.64
Česká	1	0.47
Nezistené	4	1,89

Zdroj: ŠÚ SR

Údaje o vierovyznaní poukazujú na skutočnosť, že dominantný podiel 87,74 % tvoria obyvatelia s rímskokatolíckym vyznaním, ďalej 3,77% je gréckokatolíckeho vyznania, 3,33% je bez vyznania a 5,19% má nezistené vierovyznanie.

Tabuľka 6 Vierovyznanie obyvateľov

Vierovyznanie	Počet obyvateľov	v %
Rímskokatolícka cirkev	186	87,74
Gréckokatolícka cirkev	8	3,77
Bez vyznania	7	3,33
Nezistené	11	5,19

Zdroj: ŠÚ SR

Vzdelanie a zručnosti obyvateľov

Vzdelanostná úroveň obyvateľov obce z roku 2011 znázornená v tabuľke č. 7 s grafom odzrkadľuje jej vidiecky charakter. Najviac obyvateľov 24,06% má ukončené úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou, potom nasledujú obyvatelia s učňovským vzdelaním bez maturity 16,98%. 14,62% tvorí obyvateľstvo so základným vzdelaním, ale aj bez vzdelania a potom 9,43% stredné odborné vzdelanie bez maturity. Čo sa týka vysokoškolského vzdelania 8,49% predstavujú obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa, potom 1,89% absolventi bakalárskeho štúdia a 0,47% doktorandského. Najmenej je zastúpené vzdelanie úplné stredné učňovské s maturitou 4,25%, úplné stredné všeobecné 2,83% a vyššie odborné 1,42%. U dvoch obyvateľov vzdelanie nebolo zistené.

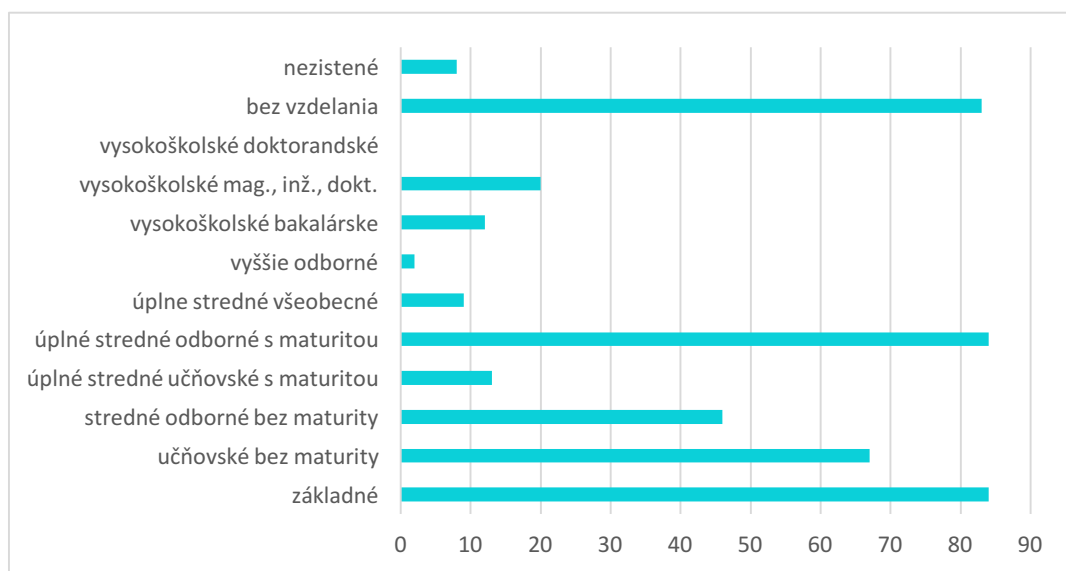
Tabuľka 7 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

vzdelanie	počet	podiel (%)
1. základné	31	14,62
2. učňovské (bez maturity)	36	16,98
3. stredné odborné (bez maturity)	20	9,43
4. úplné stredné učňovské (s maturitou)	9	4,25
5. úplné stredné odborné (s maturitou)	51	24,06
6. úplné stredné všeobecné	6	2,83
7. vyššie odborné vzdelanie	3	1,42
8. vysokoškolské bakalárske	4	1,89
9. vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorandské	18	8,49
10. vysokoškolské doktorandské	1	0,47
11. bez školského vzdelania	31	14,62
12. nezistené	2	0,94

Zdroj: ŠÚ SR

Program rozvoja obce Nový Salaš

Graf 5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

V porovnaní s celoslovenským priemerom je vzdelanosť obyvateľov Nový Salaš podobná. Najvyššiu odchýlku zaznamenávame v prípade učňovského vzdelania (v obci je o 3,5% viac obyvateľov s týmto vzdelaním ako v SR), pri úplnom strednom odbornom vzdelaní s maturitou (v obci je o 4% viac obyvateľov s týmto vzdelaním ako v SR). Pri úplnom strednom všeobecnom vzdelaní je v obci obyvateľov o 1,5% menej ako v SR a s vysokoškolským II. stupňa o 2,5 % menej ako v SR.

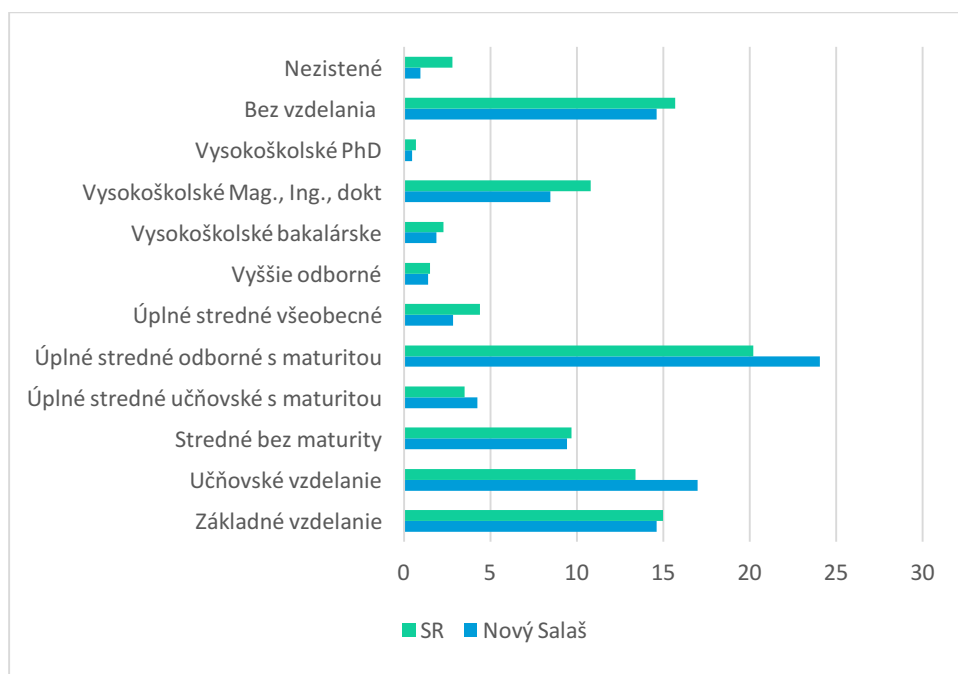
Tabuľka 8 Vzdelanostná úroveň v obci Nový Salaš a SR

	Základné vzdelanie	Učňovské vzdelanie	Stredné	Úplne stredné učňovské	Úplne stredné odborné s maturitou	Úplne stredné všeobecné	Vyššie odborné	Vysokoškolské bakalárske	Vysokoškolské Mag., Ing., dokt.	Vysokoškolské PhD.	Bez vzdelania	Nezistené
Nový Salaš v %	14,62	16,98	9,43	4,25	24,06	2,83	1,42	1,89	8,49	0,47	14,62	0,94
SR v %	15	13,40	9,70	3,50	20,20	4,40	1,50	2,30	10,80	0,70	15,70	2,80

Zdroj: ŠÚ SR

Program rozvoja obce Nový Salaš

Graf 6 Vzdelanostná úroveň v obci Nový Salaš a SR

Z hľadiska pohlavia najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov obce poukazuje na preukaznú nevýhodu v najnižšom stupni vzdelania a bez vzdelania. Najvýraznejšie sa táto skutočnosť prejavuje u základného vzdelania, kde z 31 obyvateľov so základným vzdelaním je 22 žien a z 31 obyvateľov bez vzdelania je 19 žien. V prípade vyššieho vzdelania je situácia relatívne vyrovnaná.

Z hľadiska výberu študijných odborov najväčší záujem je o technické a spoločenské vedy.

Tabuľka 9 Obyvateľstvo podľa pohlavia a stupňa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v roku 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Nový Salaš			
Základné	9	22	31
Učňovské (bez maturity)	26	10	36
Stredné odborné (bez maturity)	10	10	20
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	5	4	9
Úplné stredné odborné (s maturitou)	25	26	51
Úplné stredné všeobecné	0	6	6
Vyššie odborné vzdelanie	1	2	3
Vysokoškolské bakalárske	0	4	4

Program rozvoja obce Nový Salaš

Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		10	8	18
Vysokoškolské spolu		10	13	23
Študijný odbor	prírodné vedy	2	0	2
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	3	2	5
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	1	3	4
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	0	1	1
	zdravotníctvo	0	2	2
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	4	2	6
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	0	3	3
Bez školského vzdelania		12	19	31
Nezistené		2	0	2
Úhrn		100	112	212

Zdroj: SODB 2011

Počítačová gramotnosť

Obyvatelia obce Nový salaš disponujú priemernými zručnosťami v práci s počítačom. Približne 54 % ľudí vie používať internet, ale 44% nevie využívať elektronickú poštu, 51% nevláda Microsoft Excel (práca s tabuľkami) a 41% nemá zručnosť s textovými súbormi.

O úrovni počítačovej zdatnosti svedčí aj počet obyvateľov, ktorí sa zapojili do elektronického prieskumu názorov a podnetov na život v obci. Dotazník vyplnilo 20 respondentov.

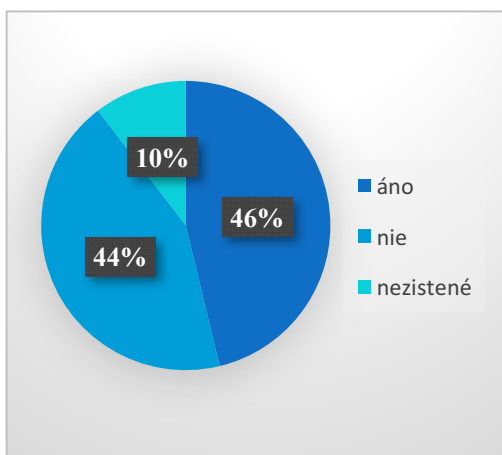
Tabuľka 10 Počítačové zručnosti obyvateľov

aktivita	áno	nie	nezistené	spolu
internet	115	78	19	212
pošta	98	92	22	212
tabuľky	80	108	24	212
texty	102	87	23	212

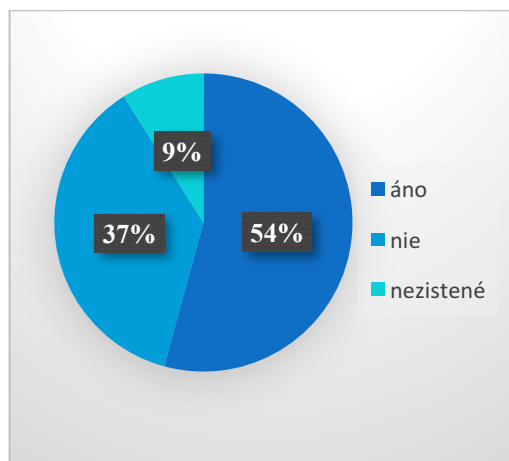
Zdroj: SODB 2011

Program rozvoja obce Nový Salaš

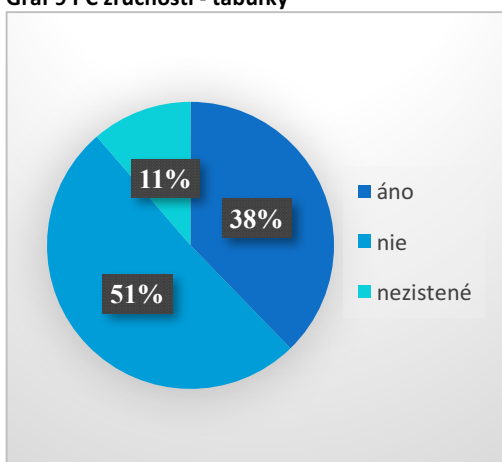
Graf 7 PC zručnosti - pošta

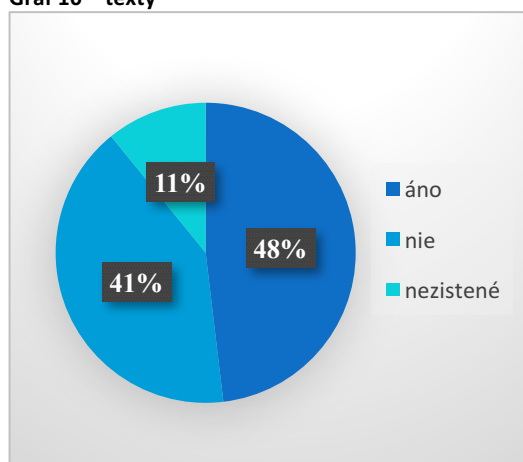
Graf 8 PC zručnosti – internet

Graf 9 PC zručnosti - tabuľky

Graf 10 – texty

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

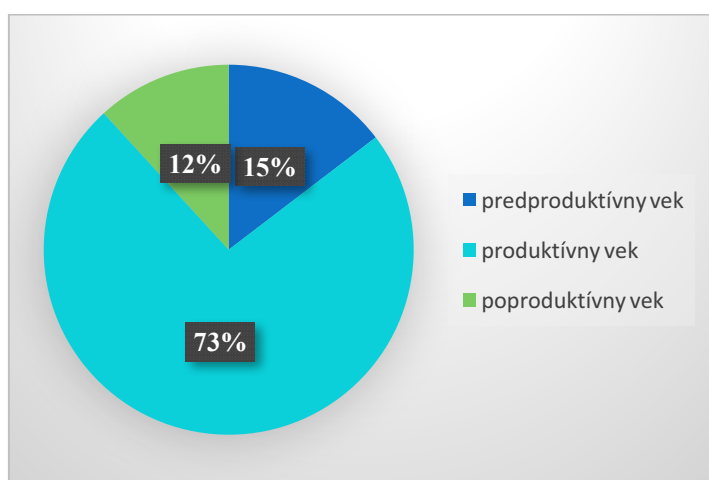
Sumárny prehľad získaných štatistických dát z roku 2015 poukazuje na priemerné vekové rozloženie obyvateľov Nový Salaš bez výrazných odchýlok oproti štandardným demografickým dátam. Ľudia v produktívnom veku tvoria 73% populácie obce. Obyvatelia v predproduktívnom veku sú zastúpení v 15%-ách, teda prevyšujú o 3% obyvateľov v poproduktívnom veku, čo je pozitívny faktor, ktorý nepoukazuje na výrazné starnutie populácie.

Program rozvoja obce Nový Salaš

Tabuľka 11 Obyvatelia z hľadiska produktivity

Predproduktívny vek 0-14 rokov	Produktívny vek			Poproduktívny vek 65+	Trvalo bývajúcich obyvateľov spolu
	Spolu	Muži	Ženy		
31	156	79	77	25	212

Graf 11 Obyvatelia z hľadiska produktivity

Zdroj: ŠÚ SR

Nižšie uvedený tabuľkový prehľad poukazuje na celkové rozloženie obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity. Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2011 žije v obci 119 ekonomicky aktívnych osôb, teda ľudí schopných vykonávať prácu. Z tohto počtu je pracujúcich iba 32% ľudí v produktívnom veku a 0,7% ľudí v poproduktívnom veku. Neprijímové obyvateľstvo predstavuje 22% dôchodcov, 30% osôb závislých (deti do 16 rokov a študentov stredných a vysokých škôl) a 2% osôb na rodičovskej dovolenke. Evidovaných nezamestnaných v obci bolo v uvedenom roku 46.

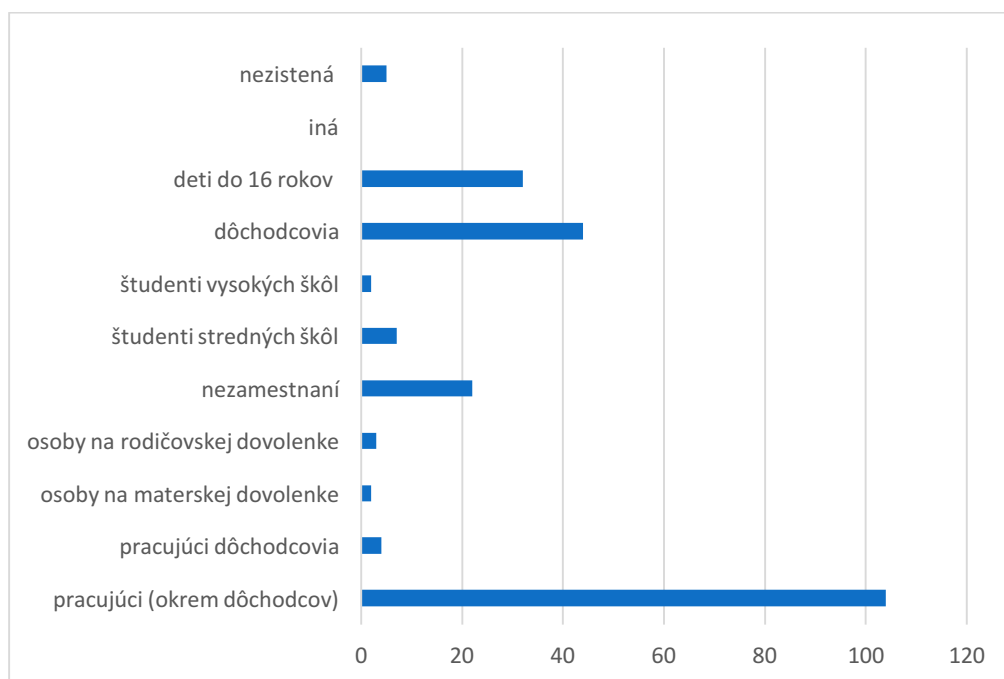
Tabuľka 12 Obyvatelia podľa ekonomickej aktivity

Program rozvoja obce Nový Salaš

trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	pracujúci (okrem dôchodcov)	pracujúci dôchodcovia	osoby na materskej dovolenke	osoby na rodičovskej dovolenke	nezamestnaní	študenti stredných škôl	študenti vysokých škôl	dôchodcovia	deti do 16 rokov	iná	nezistená	z toho ekonomicky aktívni
212	104	4	2	3	22	7	2	44	32	0	5	119
V %	46	2	1	1	10	3	1	20	14	0	2	

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf 12 Obyvatelia podľa ekonomickej aktivity

Z nižšie uvedenej tabuľky vyplýva, že počet pracujúcich obyvateľov v primárnom sektore je nízky (5 osôb) a v terciárnom a sekundárnom je relatívne vyrovnaný (nad 50 osôb).

Tabuľka 13 Obyvatelia podľa zaradenia v sektore

Ekonomicky aktívnych spolu	Pracujúci okrem dôchodcov	Odchádzajúci za prácou	Pracujúcich v primárnom sektore	Pracujúcich v sekundárnom sektore	Pracujúcich v terciárnom sektore
119	104	93	5	58	55

Program rozvoja obce Nový Salaš

Z hľadiska pohlavia u ekonomicky aktívnych osôb ženy tvoria menšie zastúpenie 45 % v porovnaní s mužmi. Do zamestnania dochádza takmer 90 % ekonomicky aktívnych obyvateľov. Najpočetnejšími odvetviami, v ktorých sú obyvatelia pracovne aktívni je výroba strojov, stavebníctvo, a maloobchod, pričom ženy sú najpočetnejšie zastúpené v sektore maloobchodu.

Tabuľka 14 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ek. činnosti:

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	Z toho dochádza do zamestnania
Nový Salaš				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	3	0	3	1
Lesníctvo a ťažba dreva	1	1	2	2
Výroba potravín	2	1	3	1
Výroba textilu	0	1	1	0
Výroba odevov	1	0	1	0
Výroba kože a kožených výrobkov	1	1	2	2
Výroba papiera a papierových výrobkov	0	1	1	0
Tlač a reprodukcia záznamových médií	0	1	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	2	0	2	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	2	0	2	2
Výroba a spracovanie kovov	2	2	4	4
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	3	0	3	2
Výroba strojov a zariadení i. n.	9	2	11	9
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	3	2	5	4
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	2	0	2	2
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	2	1	3	3
Zber, úprava a dodávka vody	0	1	1	0
Inžinierske stavby	4	1	5	4
Špecializované stavebné práce	9	2	11	9
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	1	2	3	3
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	0	3	3	3
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	4	10	14	9
Pozemná doprava a doprava potrubím	3	3	6	4
Skladové a pomocné činnosti v doprave	2	1	3	2
Poštové služby a služby kuriérov	0	1	1	1
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	0	1	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	1	1	1
Právne a účtovnícke činnosti	0	3	3	2
Vedecký výskum a vývoj	0	1	1	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	1	5	5
Vzdelávanie	1	0	1	1
Zdravotníctvo	2	5	7	6
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	0	1	1	1
Sociálna práca bez ubytovania	0	3	3	3
Činnosti herní a stávkových kancelárií	1	0	1	1
Činnosti členských organizácií	1	0	1	1

Program rozvoja obce Nový Salaš

Nezistené	0	1	1	1
Spolu	65	54	119	93

Zdroj: SODB 2011

Zložité sociálnoekonomické podmienky v regióne, málo príležitostí a pomerne vysoká miera nezamestnanosti nútia veľmi často najmä mladých, perspektívnych a pracovitých obyvateľov opúšťať región a odísť za živobytím do iných kútov sveta ako za čias hospodárskych kríz v minulosti.

Z hľadiska ekonomickej aktivity najpočetnejšou kategóriou sú obyvatelia vo veku 25-29 (21) a 30-34 (21) rokov, potom nasledujú obyvatelia vo veku 50-54 rokov (18). Výraznejší rozdiel z hľadiska zamestnaných mužov a žien evidujeme vo veku 25-34.

Podľa štatistických údajov z roku 2011 v obci pôsobia 5 podnikatelia vytvárajúci pracovné miesta a 9 podnikatelia bez zamestnancov. Pozitívnym faktorom je zastúpenie žien-podnikateliek, zo 14 podnikateľov je 8 žien. V obci nie sú obyvatelia angažovaní v žiadnych družstevných spolkoch ani v rodinných podnikoch.

Tabuľka 15 Obyvatelia podľa postavenia v zamestnaní

Vek, pohlavie		Postavenie v zamestnaní				Ekonomicky aktívni spolu
		zamestnanci	podnikatelia		Ostatní nezistení	
			so zamestnancami	bez zamestnancov		
Nový Salaš						
15 - 19	muži	0	0	0	0	0
	ženy	1	0	0	0	1
	spolu	1	0	0	0	1
20 - 24	muži	6	0	0	0	6
	ženy	5	0	1	1	7
	spolu	11	0	1	1	13
25 - 29	muži	10	0	0	1	11
	ženy	5	0	3	2	10
	spolu	15	0	3	3	21
30 - 34	muži	10	0	0	3	13
	ženy	4	2	1	1	8
	spolu	14	2	1	4	21
35 - 39	muži	5	1	1	0	7
	ženy	6	0	0	1	7
	spolu	11	1	1	1	14
40 - 44	muži	4	0	2	1	7
	ženy	4	0	0	0	4
	spolu	8	0	2	1	11
45 - 49	muži	3	0	0	2	5

Program rozvoja obce Nový Salaš

	ženy	7	0	0	0	7
	spolu	10	0	0	2	12
50 - 54	muži	7	2	0	1	10
	ženy	7	0	1	0	8
	spolu	14	2	1	1	18
55 - 59	muži	2	0	0	1	3
	ženy	1	0	0	0	1
	spolu	3	0	0	1	4
60 - 64	muži	1	0	0	1	2
	ženy	1	0	0	0	1
	spolu	2	0	0	1	3
65+	muži	1	0	0	0	1
	ženy	0	0	0	0	0
	spolu	1	0	0	0	1
Úhrn	muži	49	3	3	10	65
	ženy	41	2	6	5	54
	spolu	90	5	9	15	119
%		75,6	4,2	7,6	12,6	100,00
Z obyvateľstva v produktívnom veku podiel ek. aktívnych						
Muži		-	-	-	-	81,0
Ženy		-	-	-	-	70,1
Spolu		-	-	-	-	75,6
Z obyvateľstva v poproduktívnom veku podiel ek. aktívnych		-	-	-	-	4,0

Zdroj: SODB 2011

Zhrnutie:

- Trend demografického vývoja obce v poslednom desaťročí mierne stúpa, čo je spôsobené najmä celkovým prírastkom obyvateľov a prisťahovalectvom. Prirodzený prírastok obyvateľov vykazuje záporné hodnoty, čo poukazuje na starnutie obyvateľstva
- Početnosť žien za posledných 10 rokov oproti mužom mierne stúpa
- Z hľadiska zastúpenia vekových kategórií najvyšší počet má skupina 30-34 rokov a potom skupiny v rozmedzí 25-29 rokov. Skupinu nad 70 rokov predstavuje 14 osôb.
- Zastúpenie obyvateľov z hľadiska produktívnosti poukazuje na vyšší podiel obyvateľov poproduktívnom veku ako predproduktívnom. 73% obyvateľov má produktívny vek.
- Nižšia úroveň vzdelanosti, vo vzdelanostnej štruktúre má vysoký podiel 14% obyvateľov bez vzdelania a 14% so základným vzdelaním, pričom žien oproti mužom je so základným vzdelaním takmer 71% a bez školského vzdelania 61%. Tento nepomer sa vyrovnáva pri dosiahnutom vysokoškolskom vzdelaní II. stupňa, kde ženy predstavujú 56%. Zo študijných odborov dominujú technické a spoločenské vedy, náuky a služby.

Program rozvoja obce Nový Salaš

- Úroveň počítačových zručností obyvateľov má rezervy. Približne 54% obyvateľov používa internet, len 46% využíva elektronickú poštu a 48% textové súbory. S tabuľkovými súbormi pracuje 38%.
- Z hľadiska pohlavia u ekonomicky aktívnych osôb ženy tvoria 45 % v porovnaní s mužmi. Do zamestnania dochádza 78 % ekonomicky aktívnych obyvateľov. Najpočetnejšími odvetviami, v ktorých sú obyvatelia aktívni je výroba strojov, stavebníctvo, a maloobchod, pričom ženy sú najpočetnejšie zastúpené v sektore maloobchodu.
- Najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov pracuje v sekundárnom sektore
- Z ekonomicky aktívnej kategórie obyvateľov je 75 % v zamestnaneckom pomere a 12% podniká

1.5 Analýza hospodárskeho rozvoja

Obec Nový Salaš zabezpečuje financovanie svojich potrieb najmä z dotácií štátneho rozpočtu a vlastných príjmov, pričom základný príjem tvoria podielové dane. Vzhľadom na nízke dotácie obec sa snaží získavať finančné prostriedky z iných zdrojov, aby zabezpečila kvalitu života v obci a jej ďalší rozvoj (Tab.16). Výsledky hospodárenia poukazujú na schopnosť obce plniť si svoje finančné záväzky a vytvárať rezervný fond.

Ukazovateľ / Roky	2011	2012	2013	2014	2015
Bežné príjmy	55 960	61 732,74	65 659,49	67 017,27	70 996,94
Kapitálové príjmy	-	-	-	-	-
Príjmy spolu	55 960	61 732,74	65 659,49	67 017,27	70 996,94
Bežné výdavky	50 624	49 337,94	58 950,08	56 633,21	65 191,62
Kapitálové výdavky	-	-	-	-	-
Výdavky spolu	50 624	49 337,94	58 950,08	56 633,21	65 191,62
Zisk/strata	5 336	12 394,80	6 709,41	10 384,06	5805,32

Zdroj: OcÚ

Podľa registra účtovných uzávierok celková nadobúdacía hodnota majetku obce (strana aktív) k 31.12.2016 je 435 928,17 eur a celková posledná účtovná hodnota majetku k 31.12.2016 obce (strana pasív) je 338 572,93 eur.

Rozpočet obce sa riadi podľa schváleného rozpočtu na ďalší rok a najbližšie roky, ktoré sú zostavené ako vyrovnané.

Plánované príjmy obce Nový Salaš na roky 2017, 2018, 2019

	Rozpočet k 31.12.2017	Rozpočet k 31.12.2018	Rozpočet k 31.12.2019
Príjmy celkom	64 808,30	68 345,00	68 345,00
Z toho			
Bežné príjmy	64 808,30	68 345,00	68 345,00
Kapitálové príjmy	-	-	-

Zdroj: OcÚ

Program rozvoja obce Nový Salaš

Zdroj: Register účtovných záznamov

Plánované výdavky obce Nový Salaš na roky 2017, 2018, 2019

	Rozpočet k 31.12.2017	Rozpočet k 31.12.2018	Rozpočet k 31.12.2019
Výdavky celkom	64 808,30	68 345,00	68 345,00
Z toho			
Bežné výdavky	64 808,30	68 345,00	68 345,00
Kapitálové výdavky			

Zdroj: OcÚ

Hnuteľný a nehnuteľný majetok obce Nový Salaš zahŕňa:

Majetok, ku ktorému má účtovná jednotka vlastnícke právo	Suma v eur
Pozemky	98.121,51
Budovy, stavby	169.682,25
Stroje, prístroje, zariadenia, inventár	317,68
Dopravné prostriedky	0
Majetok v správe účtovnej jednotky /RO,PO/	0

Aktuálny majetok obce Nový Salaš :

- budova kultúrneho domu parcela č. 101 (708m²), v ktorom je situovaný obecný úrad
- budova obchodu a služieb parcela č. 102 (406m²), časť budovy sa prenajíma pre obchod, časť budovy sa prenajíma pre pohostinstvo, v tejto budove sa nachádza klub mládeže a sklad náradia pre OcÚ, na parcele č. 102 sa nachádza aj parkovisko s verejným priestranstvom
- dom smútku
- parcela č. 83/2, 95 m², orná pôda 31 329 m², trvalé trávne porasty 156.224 m²
- v centre obce oddychová zóna s altánkom nad obecnou studňou (parcela č. 103)
- detské ihrisko parcela č. 101 (708m²)
- VVa K

Program rozvoja obce Nový Salaš

Obec má v dlhodobom prenájme od SPF futbalové ihrisko.

Nový Salaš je malou obcou, ale samospráva v súčinnosti s obyvateľmi sa v rámci svojich možností snaží o jej priebežnú modernizáciu, estetizáciu a celkový rozvoj. Dôkazom toho je množstvo realizovaných projektov v posledných rokoch uvedených v tabuľke č. 16.

Nižšie uvedená tabuľka podáva detailnejší prehľad projektov investičného aj neinvestičného charakteru a ich nákladov za posledné roky, ktoré dopomohli skvalitniť život občanov v obci.

Tabuľka 16 Prehľad investičných aktivít v obci od roku 2010:

Názov projektu	Názov poskytovateľa	Celkové náklady na projekt v eur	Dotácia/grant
Výstavba domu smútku	Obec Nový Salaš, dary občanov a sponzorov	41 851,26	
Výmena rozhlasovej ústredne	Obec Nový Salaš	1 334,15	
Oprava miestnych komunikácií – cesta Lúčky	Ministerstvo financií	13 883,73	dotácia
Oprava miestnych komunikácií – cesta OcÚ	Obec Nový Salaš	5 260,80	
Oprava miestnych komunikácií – cesta Urban, Smatana	Ministerstvo financií	15 000	dotácia
Výmena verejného osvetlenia	Obec Nový Salaš	2 652,17	
Výstavba detského ihriska	PPA Bratislava	32 188,55	Nenáv. fin. príspevok
Oddychová zóna obce	Environmentálny fond	5 420,23	Nenáv. fin. príspevok
Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Obec Nový Salaš	3 881,50	
Regulácia potoka 200m	LESY SR, š.p.		
Záchrana prameňov na Poľakovke	Nadácia Ekopolis	2 465,00	grant
Intermodálna cezhraničná cyklotrasa	Agentúra na podporu regionálneho rozvoja	7 743,00	grant
Rekonštrukcia obecnej komunikácie - Štuller	Obec Nový Salaš, LESY SR, š.p.	5 499,96	dotácia

Program rozvoja obce Nový Salaš

Verejné priestranstvo pred OcÚ	PPA Bratislava	6 927,31	Nenáv. fin. príspevok
Oddychová zóna pred cintorínom	PPA Bratislava	19 796,81	Nenáv. fin. príspevok
Rekonštrukcia KD	Obec Nový Salaš	3 985,20	
Hasičský automobil IVECO	Ministerstvo vnútra	114 813,60	
Protipovodňový vozík	Ministerstvo vnútra	14 320,94	
Kamerový systém v obci	Ministerstvo vnútra	3 600,00	dotácia
Výmena odkvapového systému na KD	Obec Nový Salaš	1 226,81	
Rekonštrukcia zasadačky	Obec Nový Salaš	1 386,00	
Materiálno-technické vybavenie DHZ Nový Salaš	DPO SR	2 000,00	dotácia
Rekonštrukcia obecnej komunikácie – do k	Obec Nový Salaš	5 938,68	
Rekonštrukcia chodby v KD	Obec Nový Salaš	2 960,20	

Zdroj: OcÚ Nový Salaš

Prioritou obce Nový Salaš v nastávajúcom programovacom období je naďalej skvalitňovať život v obci najmä dobudovaním základnej infraštruktúry. Keďže ľudia strácajú vodu v studniach, prvoradým záujmom samosprávy je zabezpečiť pre obyvateľov vodu vybudovaním vlastného vodojemu a neskôr rozvodov. Nevyhnutnou súčasťou je aj kanalizácia s ČOV. Nemenej dôležitou prioritou samosprávy je naďalej zveľaďovať majetok obce, starať sa o voľnočasové aktivity obyvateľov rozvíjanie vzájomných vzťahov. Dobudovanie ďalších rigolov v obci.

Popis ekonomických zdrojov

Vývoj podnikateľského prostredia v obci od roku 2005 do 2015 naznačuje stagnujúci vývoj. V kategórii podnikania fyzických osôb a živnostníkov zaznamenávame pokles hodnôt na úroveň pred desiatimi rokmi. Pozitívnym momentom je mierne stúpajúci trend podnikania právnických osôb. Údaje o pôsobení dvoch samostatne hospodáriacich roľníkov sa nezhodujú s realitou. Podľa zdroja OcÚ Nový Salaš aktuálne v katastri obce aktívne pôsobí len jeden SHR.

Tabuľka 17 Vývoj podnikateľského sektora

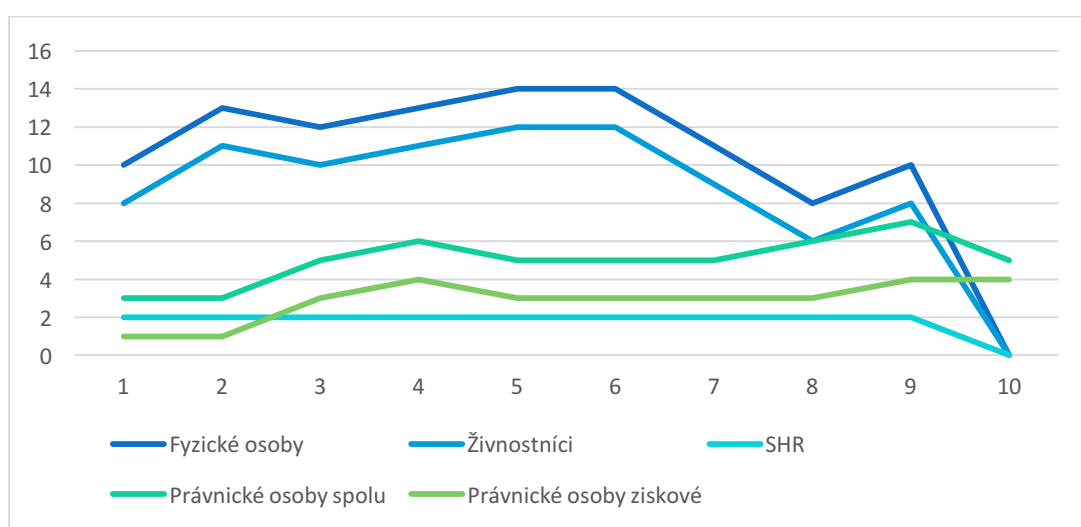
roky	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Program rozvoja obce Nový Salaš

Fyzické osoby	10	13	12	13	14	14	11	8	10	-
Živnostníci	8	11	10	11	12	12	9	6	8	-
SHR	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-
Právnické osoby spolu	3	3	5	6	5	5	5	6	7	5
Právnické osoby ziskové	1	1	3	4	3	3	3	3	4	4

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 14 Vývoj podnikateľského sektora 2006 - 2015

Zo subjektov evidovaných Štatistickým úradom aktívne a významnejšie prevádzkuje živnosť 8 osôb a to v oblasti montáží, inštalatérstva, stolárstva, obchodu, účtovníctva, stavebníctva, poradenstva administratívy. Väčšina SZČO pozastavila alebo ukončila svoju činnosť z dôvodu nepriaznivého podnikateľského prostredia v regióne.

Aktuálne podnikateľské subjekty v obci podľa údajov OcÚ Nový Salaš:

SZČO:

Ing. Ján Tomko – KLIVENT (výroba, vývoj, montáž, servis a údržba vzduchotechnických zariadení, meranie a regulovanie výkonových parametrov vzduchotechnických zariadení)

František Tomko TOMFER (stolárstvo)

Ondrej Tomko (skladovanie)

Mgr. Martina Rolíková – AIW (účtovníctvo, administratíva)

Ondrej Dibďák (montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení – elektrických)

Program rozvoja obce Nový Salaš

Jaroslav Dibďák (stavebné práce)

Právnické subjekty aktuálne vykonávajúce činnosť:

ELTOM - J&M s.r.o. (obchodná činnosť)

MP - CENTRUM s.r.o. (stavebné práce)

Zhrnutie

- Obec disponuje s nízkym rozpočtom, ale snaží sa využívať všetky dostupné zdroje a v prípade potreby disponuje rezervným fondom
- Podnikateľské prostredie stagnuje a podľa informácií OcÚ v súčasnosti nezodpovedá údajom Štatistického úradu SR. V obci 6 osôb samostatne zárobkovo podniká spolu s 2 právnickými subjektami.
- Najčastejším predmetom podnikania sú stavebné a montážne práce, obchod, účtovníctvo a doprava
- Negatívnym ukazovateľom je nízke zastúpenie samostatne hospodáriacich roľníkov, napriek vhodným podmienkam pre poľnohospodársku a lesnícku činnosť a chov dobytky
- Ako prioritný cieľ si obec stanovila dostavbu základnej infraštruktúry (najmä vodovodu a kanalizácie) a zveľaďovanie obce

1.6 Infraštruktúra

1.6.1 Technická infraštruktúra

V obci Nový Salaš nie sú vybudované siete verejného vodovodu, ani plynu, ani verejnej kanalizácie s ČOV. V obci je rekonštruovaná viac ako 40 - ročná vodná šachta slúžiaca ako malá nádrž, do ktorej steká voda z územia, potom do veľkého rezervoára a odtiaľ na obecné ihrisko a cintorín. Šachta sa nachádza v obci Nový Salaš, na parcele č. 135/1.

Z mobilných operátorov má v obci pokrytie s kvalitným signálom T-Mobile a O2. Operátor Orange má signál slabý, načo poukazuje aj veľa obyvateľov – respondentov v rámci dotazníkového prieskumu. Domácnosti nemajú káblovú televíziu a cca 62% domácností má zavedený internet, ktorý však rovnako nemá požadovanú kvalitu. Národná agentúra pre sieťové a elektrické služby Trnava v programovacom období plánuje realizovať projekt vybudovania pasívnej optickej siete Klaster Sla-1 Slanec v k.ú. Slanec, Nový Salaš, Slanská Huta.

V obci je zrekonštruované verejné osvetlenie, kamerový systém a obecný rozhlas.

1.6.2 Doprava

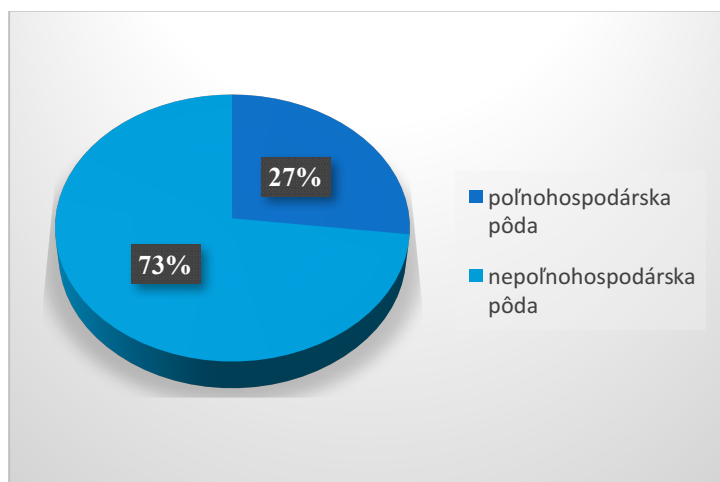
Obec Nový Salaš leží na ceste III. triedy č. 552008, ktorá sa v obci Slanec napája na cestu II/552 (Košice, Slanské Nové Mesto, Veľké Kapušany). Stav ciest, chodníkov je vyhovujúci, zostáva zrekonštruovať posledný úsek komunikácií o dĺžke 109 m.

1.7 Analýza environmentálneho rozvoja

1.7.1 Pôda v obci

Z celkovej analýzy územia možno konštatovať, že jeho prevažnú časť tvorí nepoľnohospodárska pôda, pričom dominujú lesné pozemky. Na celkovej rozlohe 1102 ha predstavuje poľnohospodárska pôda len 27% a nepoľnohospodárska pôda 73%.

Graf 13 Podiel poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy

Obec je vlastníkom poľnohospodárskej pôdy vo výmere: orná pôda 31 329 m², trvalé trávne porasty 156.224 m², ktorú má v dlhodobom prenájme Agropodnik Slamoz s.r.o (do roku 2020).

Skúsenosti obyvateľov obce z minulosti potvrdzujú, že územie vytvára optimálne podmienky pre pestovanie obilnín, kukurice a zemiakov. Obyvatelia sa venovali chov bežných hospodárskych zvierat občas chovu oviec a včelárstvu, ktoré sa udržalo až do súčasnosti.

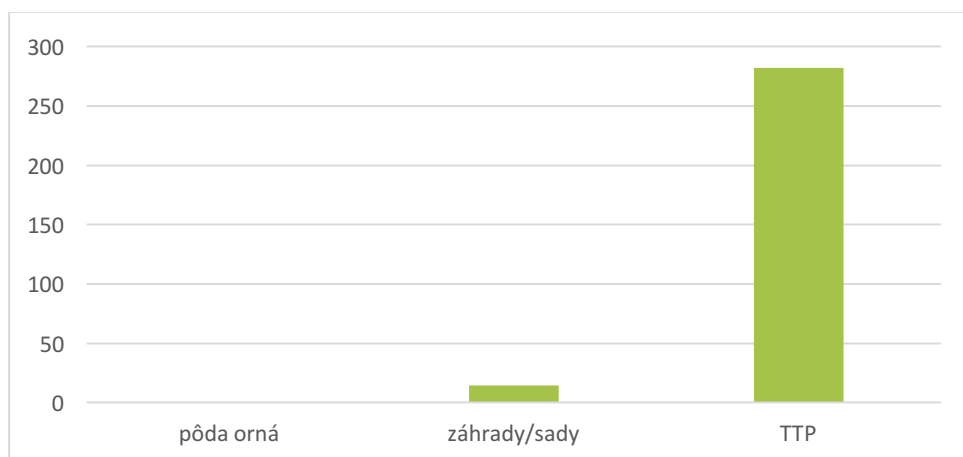
Podľa údajov ŠÚ v katastri obce nie je zastúpená orná pôda, čo vzniklo pravdepodobne nesúladom medzi parcelami registra „E“ a „C“ (pozemková kniha, kataster, list vlastníctva). Trvalo trávnaté porasty pokrývajú 282,3 ha katastra, záhrady 11,7 ha, ovocné sady cca 2,7 ha. Lesné porasty sa rozprestierajú na ploche 772,2 ha, vodná plocha je o výmere 6,5 ha, zastavané nádvorcia 11,2 ha a plocha ostatná na takmer 15,8 ha územia.

Tabuľka 18 Pôda v obci Nový Salaš (ha)

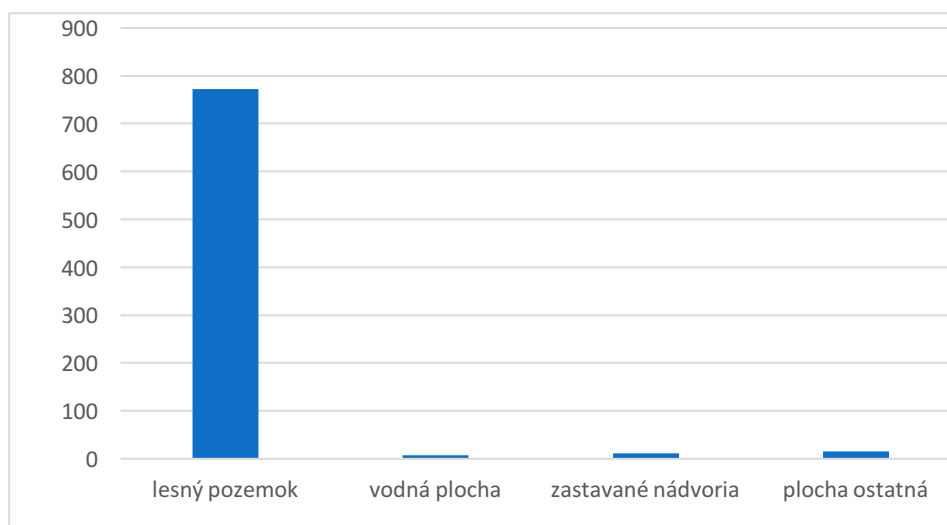
Poľnohospodárska pôda				Nepoľnohospodárska pôda				
Pôda orná	Trvalé kultúry Záhrady	TTP	Spolu	Lesný pozemok	Vodná plocha	Plocha zastavané nádvorcia	Plocha ostatná	Spolu
0	11,7 /záhrady 2,7/ovocné sady	282,3	296,6	772,2	6,5	11,2	15,8	805,6

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 14 Poľnohospodárska pôda (v ha)

Graf 15 Nepoľnohospodárska pôda (v ha)

1.7.2 Odpadové hospodárstvo

Jednou z povinných úloh obce je zodpovednosť s nakladaním odpadov podľa zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré vznikli na území obce a tieto povinnosti konkretizuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na práce s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

Pri koncipovaní stratégie odpadového hospodárstva nesmie byť opomínaná skutočnosť, že do

Program rozvoja obce Nový Salaš

územia katastra obce zasahuje v rámci Natura 2000 časť území európskeho významu SKUEV0326 Strahuľka s 2., 3. a 4. stupňom ochrany a SKUEV0327 Milič s 2. stupňom ochrany, ako aj chránené vtáčie územie SKCHVU0328 Slanské vrchy.

Obec zabezpečuje odvoz komunálneho odpadu cez externého dodávateľa Kosit a.s. podľa stanoveného harmonogramu. V obci prebieha separovaný zber skla, plastov, papiera, lepenky a kovových obalov. Podľa reakcií respondentov prieskumu, obyvatelia by uvítali väčší počet kontajnerov (prípadne častejší odvoz odpadu) a rozšírenie počtu nádob na ďalšie druhy separovaného odpadu. Organický odpad likvidujú miestni obyvatelia formou vlastných kompostovísk. Na území katastra obec neeviduje žiadne nelegálne skládky.

Obec nemá vybudovanú kanalizáciu ani ČOV. Na zachytávanie odpadových vôd sú využívané žumpy alebo sú odpadové vody vypúšťané cez septiky a trativody do terénu a miestneho potoka.

Zhrnutie:

- Všeobecne je možné povedať, že potenciál územia obce nie je dostatočne využitý, čo je veľkou príležitosťou obce pre jej ďalšie smerovanie a rozvoj.
- Údaje ŠÚ sa nezhodujú s údajmi obce v otázke zastúpenia a vlastníctva ornej pôdy v katastri, čo vzniklo pravdepodobne nesúlalom parciel registra „E“ a „C“
- Podľa ŠÚ SR nepoľnohospodárska pôda tvorí 73% podiel oproti poľnohospodárskej pôde, pričom orná pôda nie je zastúpená a lesné porasty dominujú na rozlohe 772,2 ha. V rámci poľnohospodárskej pôdy dominujú trvalo trávnaté porasty (282,3 ha).
- V obci prebieha separovaný zber komunálneho odpadu, ale obec nemá verejné kompostovisko ani zberný dvor
- Obec nemá vybudovanú kanalizáciu ani čističku odpadových vôd
- Na území katastra nie sú evidované divoké skládky

1.8 Analýza sociálneho a kultúrneho rozvoja

Obec Nový Salaš aj napriek stagnujúcemu demografickému vývoju patrí medzi progresívne vyvíjajúce sa obce, kde samospráva vynakladá veľké úsilie na skvalitňovanie podmienok života obyvateľov v obci. Bohatý a rôznorodý prehľad realizovaných projektov v tabuľke č. 16 je dôkazom, že vedenie obce aktívne hľadá riešenia, aby poskytla svojim obyvateľom potrebné služby vrátane organizovania kultúrnych, spoločenských a športových aktivít. Snaží sa udržiavať a chrániť svoje životné prostredie a zachovávať svoje kultúrne dedičstvo.

1.8.1 Školstvo

V obci nie je zriadená materská škola ani základná škola, obyvatelia využívajú predškolské a školské zariadenia v neďalekom Slanci. Napriek týmto skutočnostiam obec podporuje voľnočasové aktivity detí alebo vytvára pre nich podmienky na verejných priestranstvách ako je napr. vybudované detské ihrisko nad potokom Terebľa vedľa obecného úradu.

Obr.9 Detské ihrisko

1.8.2 Zdravotníctvo

Zdravotná starostlivosť v obci nie je poskytovaná a nie je ani dostupná lekáreň. Obyvatelia za ňou dochádzajú do Zdravotného strediska v Slanci alebo do okresného mesta .

1.8.3 Sociálna starostlivosť

V obci nie je poskytovaná inštitucionálna sociálna starostlivosť, ale je dostupná opatrovateľská služba. Aktívne tu pôsobí neformálny klub dôchodcov.

1.8.4 Ďalšie verejné inštitúcie a miestne služby

V rámci občianskej a technickej vybavenosti v obci sú poskytované štandardné služby zodpovedajúce veľkostnej kategórii obce: obecný úrad, kultúrny dom, dom smútku, požiarna zbrojnica a služby podporujúce voľnočasové a oddychové aktivity obyvateľov. Nižšie uvedená tabuľka ponúka prehľad poskytovaných služieb obyvateľom.

Tabuľka 19 Objekty občianskej vybavenosti

Objekty občianskej vybavenosti	áno	nie	poznámka
Obecný úrad	X		
Dom smútku	X		
Kultúrny dom	X		
Predajňa potravinárskeho tovaru	X		
Pohostinské odbytové stredisko		X	Zrušené
Telocvičňa (fitnesscestrum)		X	
Futbalové ihrisko (al. multifunkčné ihrisko)	X		
Detské ihrisko	X		
Oddychová zóna	X		
Knižnica		X	
Požiarna zbrojnica	X		DHZ
Materská škola a Základná škola		X	obyvatelia využívajú zdravotné stredisko v Slanci
Zdravotná starostlivosť		X	obyvatelia využívajú zdravotné stredisko v Slanci
Denný stacionár		X	
Rekreačná oblasť		X	Obec je obľúbenou chatárskou oblasťou
Príležitosti pre voľnočasové aktivity alebo cestovný ruch (turistické chodníky, cyklotrasa, odpočívadlo, prírodná/kultúrna/historická zaujímavosť, ..)	X		Cyklotrasa: Slanec – Nový Salaš – Slanská Huta
Čerpacia stanica		X	

Program rozvoja obce Nový Salaš

Obr.10 Obecný úrad

Obr. 11 Verejné priestranstvo s altánkom

Obr.12 Cintorín s domom smútku

1.8.5 Kultúra a voľný čas

Obec má kultúrny dom, ktorý slúži na kultúrne a spoločenské podujatia pre obyvateľov obce a zároveň pre účely obecného úradu. Uchováva tradičné oslavy MDD, Mikuláša, Memoriál Ing. Imricha Tomka, futbalový zápas Slobodní-Ženatí o pohár starostu obce, posedenia s dôchodcami, Maškarný ples pre deti a dospelých a ďalšie športové a kultúrno-spoločenské podujatia.

Obec uzatvára zmluvy o finančnej dotácii na mzdy a prevádzku školského zariadenia voľného času.

Obec má zriadenú vlastnú webstránku, prostredníctvom ktorej samospráva pravidelne informuje obyvateľov o pripravovaných podujatiach a transparentne zverejňuje všetky kľúčové dokumenty. Stránka nedávno prešla dizajnovou a softvérovou modernizáciou. Na komunikáciu s obyvateľmi používa vedenie obce obecný rozhlas, úradnú tabuľu alebo informačné listy.

Údaje z tabuľky 20 pri porovnaní s informáciami z webstránky obce a dotazníkovým prieskumom poukazujú na to, že obyvatelia obce preferujú skôr neformálne združovanie ako členstvo v rôznych spolkoch a združeniach. Radi sa zúčastňujú podujatí alebo brigád organizovanými samosprávou. Vo voľnom čase sa venujú prácam v záhrade alebo svojmu hospodárstvu, rodinným stretnutiam, sledovaniu televízie alebo zábave na počítači.

Tabuľka 20 Kluby pôsobiace v obci Nový Salaš

Zameranie a forma združenia	Názov
Verejnoprospešné záujmové organizácie	Člen regionálneho Združenia obcí Slanského mikroregiónu
Športové kluby	X
Červený kríž	X
Združenia/spoločenstvá/zväzy	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Slanec, filiálka Nový Salaš
Neziskové organizácie	X
Klub dôchodcov	Nie, ale stretnutia dôchodcov samospráva organizuje
Dobrovoľný hasičský zbor	áno
Pozemkové spoločenstvá	Spoločenstvo vlastníkov lesov Urbariát
Poľovnícke zväzy	Poľovnícka organizácia Slanská dolina

Zdroj: OcÚ

Obr. 13 Dobrovoľný hasičský zbor

1.8.6 Nezamestnanosť v obci

Okrem rokov 2014 a 2015 nezamestnanosť v obci Nový Salaš má stúpajúcu tendenciu, čo je spôsobené poklesom dopytu pracovných síl v dôsledku nepriaznivej ekonomickej situácie a znižovaniu počtu pracovných miest. Najnižší počet nezamestnaných evidovaných na Úrade práce bolo v rokoch 2007 a 2008. Najvyšší nárast počtu nezamestnaných je zaznamenaný v roku 2013, kedy evidovaných uchádzačov o zamestnanie bolo 32.

Pracovné príležitosti sú prevažne v miestnych zariadeniach obchodu a služieb v obci a okolí, ako aj v malých živnostenských prevádzkach. Trend zvýšenia stavu pracovných príležitostí môže nastať len rozvojom živnostenského a stredného podnikania napr. na úseku malovýroby alebo cestovného ruchu (agroturistika), spolu s organizovaním vzdelávania a poradenstva v relevantných oblastiach.

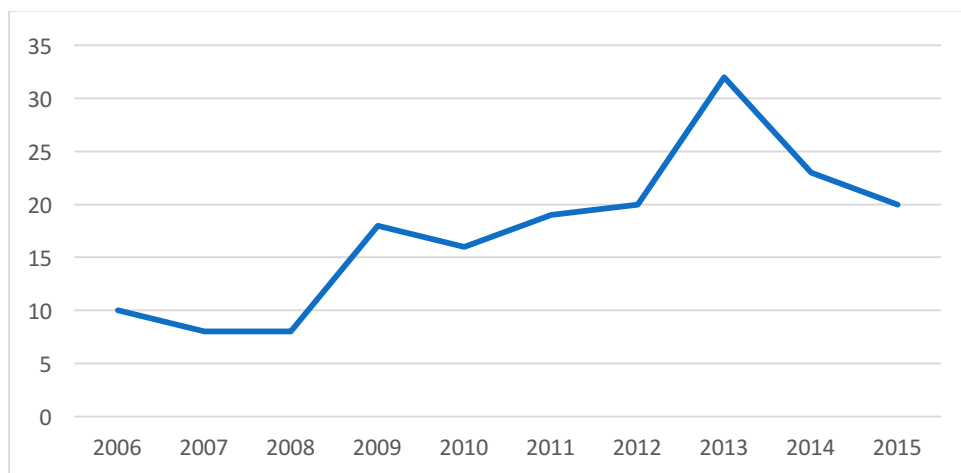
V súčasnosti obec Nový Salaš eviduje cca 15 nezamestnaných osôb evidovaných na ÚPSVaR. Obec v rámci aktívnej politiky trhu práce zamestnáva 7 obyvateľov obce.

Tabuľka 20 Počet evidovaných nezamestnaných 2006-2015

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nezamestnaní spolu	10	8	8	18	16	19	20	32	23	20

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 16 Počet evidovaných nezamestnaných 2006-2015

1.8.7 Rekreačia a cestovný ruch

Kataster obce a jeho susediace oblasti má značný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Predstavuje ho spojnica atraktívnych bodov, ktorými sú Slanský hrad v katastri obce Slanec a jazero Izra v katastri Slanskej Huty, ale aj atraktivita a malebnosť krajiny.

Možnosti dynamickej rekreácie sú dané aj sieťou značkovaných turistických chodníkov a sieťou lesných a čiastočne aj poľných ciest. Lokalitou vedú tri turistické značkované chodníky: Medzinárodný turistický chodník EB červeno značkovaný spája Maďarsko, Slovensko a Poľsko. V najbližšom okolí spája Suchú horu, Kresanú skalú, Malý Milič, Malú Izru, jazero Izru a Byštu. Zeleno značkovaný turistický chodník vychádza zo Skároša, prechádza cez Marovku (Marockú hoľu), Slanskú Hutu, popri chate Dolina na Veľké drevo a vedie popri jazere Izra do Kuzmíc.

Žltá značkovaný turistický chodník vychádza zo Skároša, prechádza Slanskou Hutou, Malým Miličom, jazerom Izra, Kamennou horou a končí v Kalši. Zatiaľ nevyužitú zostávajú línie betónových bunkrov vojenského hraničného opevnenia ako možný objekt turistického ruchu a poznávania novších dejín regiónu a dejín Slovenska v Československu. Informácie o prírodných hodnotách územia (širšieho) čiastočne podáva novozriadený náučný chodník Slanská Huta – Veľký Milič, postavený vďaka grantovému programu Šanca pre váš región Konta Orange, n.f. v priebehu konania XXXII. východoslovenského tábora ochrancov prírody v Slanskej Hute (2008).

Cykloturistika

Intermodálna cezhraničná trasa Cyklotrasa Slanec - NOVÝ SALAŠ - Slanská Huta

Je prepojená s jestvujúcou cyklomagistrálou "Alžbeta" zo Slanca na železničnej stanici, cez Nový Salaš

Program rozvoja obce Nový Salaš

s cyklotrasou na Slanskej Hute. V rámci tejto cyklotrasy sú osadené cyklosmerovníky, informačné tabule a altánok na "Dejči".

Navrhovaná cykloturistická trasa vedie v plnom rozsahu po existujúcich komunikáciách. Cykloturistická trasa vedie cez katastrálne územie obcí Slanec, Nový Salaš a Slanská Huta. V krátkom úseku vedie paralelne s červenou cykloturistickou trasou CM 023, po existujúcej spevnenej lesnej ceste ku jazeru Izra. V tomto úseku prechádza cez katastrálne územie obce Skároš.

Prevýšenie

Maximálne prevýšenie v úseku približne 200 m sa nachádza tesne vo výjazde z obce Nový Salaš smer Slanská Huta a dosahuje hodnotu až 18%. Po tomto úseku pokračuje miernejšie, ale kontinuálne stúpanie až po lokalitu Jazero Izra. Priemerné stúpanie na trase je približne 5%. Zjazdové aj pre menej zdatných cyklistov. Náročnosť Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zaraďujeme trasu do kategórie SPORT s určením. Odporúčaným pre trekkingové bicykle.

Cykloturistické značenie

Cykloturistické značenie sa riadi podľa STN 01 80 28. Na cykloturistickej trase navrhujeme použiť, nasledovné typy orientačného cykloturistického značenia:

B1 – Veľká cyklosmerovka informuje používateľa značenej cykloturistickej trasy o smere jej pokračovania – má rozmery 450/140 mm, textácia a symboly na smerovke musia byť umiestnené podľa stanovených predpisov.

B2 – Malá cyklosmerovka spresňuje smer cyklotrasy – má rozmery 200/100 mm, symboly na smerovke spolu s číslom cyklotrasy musia byť umiestnené podľa stanovených predpisov.

B6 – Doplnková cyklotabuľka je tabuľka doplnená o údaje potrebné na prevádzku cyklotrasy. Významová doplnková cyklotabuľka B6 upozorňuje cyklistu na prejazd krátkym úsekom cestnej komunikácie so zhusťou premávkou motorových vozidiel, počas ktorého sa odporúča zvýšiť opatrnosť pri jazde na bicykli. Má rozmery 310/470 mm.

Obr.14 Značenie cyklotrasy

Vo vedľajšom katastri obce Slanská Huta, na trase cyklomagistrály Alžbeta, leží Jazero Izra. Plocha jazera je asi 3 ha. Vzniklo zahradením doliny jedného z prítokov Izry - Malej Izry zosuvom pôdy. slúži hlavne rybárom, na kúpanie a člnkovanie. Patrí do geografickej oblasti juhovýchodného úbočia Veľkého Miliča, v širšom kontexte Slanských hôr.

Zhrnutie:

- Obec v minulosti prestala prevádzkovať základnú aj materskú školu z dôvodu nízkeho počtu detí
- V obci sa neposkytuje zdravotná starostlivosť
- Sociálna starostlivosť je riešená formou opatrovateľskej služby
- Obec je pokrytá signálom mobilných operátorov a je v nej zavedený internet, ktoré však nemajú uspokojujúcu kvalitu
- Obec má vytvorené podmienky pre šport, kultúru a voľnočasové aktivity obyvateľov a organizuje v rámci roka veľa zaujímavých podujatí
- Územie, vrátane susedných katastrov vytvára optimálne podmienky pre rozvoj turistiky, cykloturistiky a rekreáciu

2. SWOT

Infraštruktúra a občianska vybavenosť

Silné stránky	Slabé stránky
Blízkosť priemyselného a administratívneho centra, obec je vzdialená od okresného mesta 28 km	Bez vodovodu, plynu, kanalizácie a ČOV
Objekty občianskej vybavenosti – kultúrny dom, športovisko, Dom smútku, predajňa potravín	Obecné budovy vyžadujúce rekonštrukciu
Rekonštruované obecné komunikácie a obecné budovy	Nedostatok služieb zo strany podnikateľského sektora
Pokrytie mobilnými operátormi a internetom (do 62% domácností má zavedený internet), operátor Orange	Chýbajúce služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti
Rekonštruované verejné priestranstvá, detské ihrisko	Chýbajúca materská a základná škola
Požiarna zbrojnica	Neuspokojivá dopravná dostupnosť
	Chýbajúce kryté športové plochy (telocvičňa, fitness)
	Nekvalitný signál mobilných operátorov a internetu
Príležitosti	Ohrozenia
Dobudovanie základnej infraštruktúry – vodovod, plyn, kanalizácia a ČOV	Nízky obecný rozpočet, požiadavka spolufinancovania pri žiadostiach o NFP
Zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni	Náročné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov
Blízkosť priemyselného a administratívneho centra Košice	Zvyšujúce sa ceny stavebných materiálov, prác a nehnuteľností
Vypracovanie projektov a ich realizácia	Nízka občianska angažovanosť obyvateľov
Vybudovanie pasívnej optickej siete	
Rozvoj individuálnej domovej výstavby	

Program rozvoja obce Nový Salaš

Ľudské zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
Aktívne obyvateľstvo so záujmom o rozvoj obce, dobrovoľníctvo	Vysoký podiel obyvateľov bez vzdelania a so základným vzdelaním, vyšší podiel žien s nižším vzdelaním a nízky podiel osôb s vysokoškolským vzdelaním
Organizácie v obci: členstvo obce v regionálnych združeniach, aktívne pozemkové spoločenstvo, cirkev, poľovnícke združenie	Chýbajúca tradícia ľudových remesiel
Akčnosť samosprávy, predkladanie projektov, budovanie partnerstiev	Stagnujúci demografický vývoj
Zamestnávanie občanov na aktivačné práce	Starnutie obyvateľstva, nižšia pôrodnosť
Najčastejšie odvetvia zamestnanosti a podnikania obyvateľov: stavebné a montážne práce, obchod, účtovníctvo a doprava	Nízke zastúpenie podnikateľov a obyvateľov pracujúcich v primárnom sektore
Aktívny dobrovoľnícky hasičský zbor	Nedostatok pracovných príležitostí, nízka miera podnikania
Pozitívne migračné saldo	Nezamestnanosť – cca 15 osôb
	Nedostatočná počítačová gramotnosť
Príležitosti	Ohrozenia
Zvyšujúci sa záujem o život v obci zo strany ľudí z mesta	Vystahovanie kvalifikovaných ľudí za prácou mimo obec alebo do zahraničia
Využívanie aktívnych nástrojov politiky trhu práce: aktivačné práce, REPAS, ..	Obavy vstupovať do istého rizika
Pohostinní a srdeční ľudia, rozvoj tradičných remesiel	Chýbajúce zručnosti v podnikaní – vypracovanie podnikateľského zámeru, marketingu, účtovníctve ..
Aktívnosť obyvateľov a dobrovoľníctvo	Konzumná kultúra a kultúra počítačovej zábavy
Zostavenie a výškolenie odborne zdatného tímu v oblasti aktivizácie a vedenia ľudí	Strata nadšenia a záujmu pri počiatočných problémoch počas realizácie nápadov a projektov
Rozvoj cestovného ruchu	Obmedzenie využívania nástrojov aktívnej politiky trhu práce

Program rozvoja obce Nový Salaš

Regionálna a cezhraničná spolupráca	
Rozvoj ľudových remesiel	

Životné prostredie a prírodné zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
Vysoké zastúpenie lesných pozemkov a trvalo trávnatých pozemkov	Chýbajúci vodovod, plyn, kanalizácia a ČOV
Čiastočne vybudované protipovodňové opatrenia	Riziko nedostatku pitnej vody, studne obyvateľov vysychajú
Triedený separovaný odpad	Chýbajúce kompostovisko alebo zberný dvor
Neexistujúce divoké skládky	Potreba nástupníckych projektov protipovodňovej ochrany
Existencia prvovýroby v obci	Chýbajúci územný plán
Na územie katastra zasahuje časť chránených území európskeho významu	Nedostatočné využitie potenciálu územia
Aktívne pozemkové spoločenstvo	Nedostačujúce environmentálne vedomie občanov
Realizácia projektov na záchranu prameňov zo strany samosprávy	Nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk
Blízkosť štátnych prírodných rezervácií (Veľký Milič, Malý Milič, Marocká hoľa)	
Blízkosť jazera Izra	
Príležitosti	Ohrozenia
Dostatok pôdy a lesných pozemkov	Nedostatok financií
Vhodné podmienky pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva	Nepripravené technické projekty pre environmentálnu infraštruktúru
Podpora štátu z Envirofondeu resp. Zo zdrojov Európskej únie	Klimatické zmeny
Vybudovanie základnej infraštruktúry	Projekty nezohľadňujúce územnú ochranu

Program rozvoja obce Nový Salaš

Regionálna a cezhraničná spolupráca	Nezáujem obyvateľov o efektívnejšie nakladanie s odpadmi a ochranu životného prostredia
-------------------------------------	---

Ekonomika obce, zamestnanosť, podnikanie

Silné stránky	Slabé stránky
Prírodné zdroje vhodné pre ekologické poľnohospodárstvo. Dobré sa darí pestovaniu obilnín, kukurice a zemiakov a chovu hospodárskych zvierat	Vysoká nezamestnanosť, málo odborne kvalifikovaného obyvateľstva v oblasti poľnohospodárstva v obci
Tradícia včelárstva	Klesajúci potenciál podnikateľského prostredia, nezáujem o podnikanie v oblasti poľnohospodárstva
Zvyšujúci sa podiel podnikania právnických osôb	Nezamestnanosť v priemere cca 15 obyvateľov
Vhodné prírodné a historické podmienky pre turistický ruch – Rímsko-katolícky kostol Nanebovstúpenia Pána	Obmedzené finančné podmienky pre investičné projekty
Malebnosť krajiny, lesy bohaté na lesné plody - vhodné pre turizmus	Slabá propagácia územia a jeho turistického potenciálu
Vyrovnaný rozpočet obce, schopnosť obce plniť si svoje záväzky	Nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk
Príležitosti	Ohrozenia
Regionálna a cezhraničná spolupráca	Obavy z finančných záväzkov – projekty spolupráce
Rozvoj cestovného ruchu, agroturistiky, turistiky, cykloturistiky	Slabá propagácia územia a jeho turistického potenciálu
Záujem obyvateľov o rozvoj obce	Nezáujem zo strany mladých ľudí o podnikanie v poľnohospodárstve
Propagácia územia	Odchod vzdelanej pracovnej sily do iných regiónov resp. zahraničia
Využívanie nástrojov aktívnej politiky trhu práce	Klimatické zmeny

Kultúra, šport, aktívny oddych v previazaní na cestovný ruch

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

Program rozvoja obce Nový Salaš

Pravidelné organizovanie športových a kultúrnych podujatí zo strany obce	Slabá propagácia územia a jeho turistického potenciálu
Novovybudované detské ihrisko, rekonštruované a udržiavané oddychové zóny	Zastaraný webdizajn obce
Územím prechádzajú cyklotrasy a turistické chodníky	Neuspokojivý technický stav futbalového ihriska
Udržiavanie tradičných slávností	Chýbajúce telocvičňa, fitness
Existencia externých športovísk	Absencia knižnice v obci
Rímsko-katolícky kostol	Nedostatok príležitostí pre klubovú činnosť
Kultúrny dom	Neuspokojivá dopravná situácia
Blízkosť jazera Izra	
Príležitosti	Ohrozenia
Regionálna a medzinárodná spolupráca v oblasti rozvoja obce	Konzumná forma zábavy mladých ľudí
Rozšírenie existujúcej cyklotrasy	Vandalizmus
Renovácia futbalového ihriska	Nepriaznivý demografický vývoj
Blízkosť štátnych prírodných rezervácií (Veľký Milič, Malý Milič, Marocká hoľa)	
Zlepšenie dopravnej situácie	

3. STRATEGICKÁ ČASŤ

Cieľom Programu rozvoja obce Nový Salaš je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku.

Strategický cieľ Plánu rozvoja obce Nový Salaš konkrétne naplňajú celkový cieľ regionálneho rozvoja tým, že vytvorením tohto významného strategického dokumentu sa na miestnej úrovni vytvoria podmienky pre implementáciu navrhnutého Integrovaného regionálneho operačného programu na roky 2016 – 2021, ktorého hlavným cieľom je prostredníctvom jednotlivých opatrení zvýšiť vybavenosť územia zariadeniami občianskej infraštruktúry s ohľadom na zabezpečenie ich dostupnosti a kvality poskytovaných služieb.

PRO Nový Salaš je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov pri rešpektovaní územného plánu obce. Tento strategický dokument posilní regionálny rozvoj tým, že stanoví postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť absorpčnú kapacitu regiónu pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a podporou prípravy strategicky významných projektov.

Táto časť obsahuje:

- Víziu územia obce Nový Salaš
- Formuláciu a návrh stratégie
- Výber a popis strategického cieľa a špecifických cieľov v jednotlivých prioritách

Pri sformulovaní vízie, stratégie a cieľov obce sa vychádza z aktuálne schválených strategických dokumentov na národnej úrovni pri zohľadnení celoeurópskej stratégie s názvom Stratégia Európa 2020.

Základom Stratégie Európa 2020 sú 3 navzájom sa doplňujúce priority a to:

- Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii
- Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje
- Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou nezamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť

Program rozvoja obce Nový Salaš

Na základe vyššie uvedených priorít si EÚ stanovila do roku 2020 päť hlavných cieľov, ktoré chce dosiahnuť a to:

- ❖ Miera zamestnanosti obyvateľov vo veku 20-64 rokov by mala dosiahnuť 75%,
- ❖ Úroveň investícií do výskumu a vývoja by mala dosiahnuť 3% HDP EÚ,
- ❖ Je potrebné dosiahnuť ciele „20/20/20“ v oblasti klímy/energie (vrátane zvýšenia záväzku, pokiaľ ide o zníženie emisií na 30%), ak budú na to vhodné podmienky
- ❖ Podiel ľudí, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku, by sa mal znížiť pod 10%
https://ec.europa.eu/info/strategy/european-semester/framework/europe-2020-strategy_sk
- ❖ Aspoň 40% mladých ľudí vo veku 30-34 rokov by malo mať vysokoškolské vzdelanie
- ❖ Počet ľudí ohrozených chudobou by mal klesnúť o 20 miliónov

Pre obdobie rokov 2016-2023 s výhľadom do roku 2025 si obec Nový Salaš stanovila víziu, ktorá má napomôcť k dosiahnutiu vyššie stanovených cieľov EÚ.

Vízia obce Nový Salaš:

Víziou obce je skvalitnenie životnej úrovne obyvateľov dobudovaním inžinierskych sietí, estetizáciou obce, podporou vzdelávania a voľnočasových aktivít, podnikania a vzniku nových pracovných príležitostí pri zachovaní prírodného a kultúrneho dedičstva predošlých generácií.

Pre stanovenie strategického cieľa obce Nový Salaš sa vychádza z Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ktorá je v súlade s inými strategickými a koncepčnými dokumentmi v oblasti politiky súdržnosti a nadväzuje na Partnerskú dohodu SR na roky 2014 – 2020. V oblasti územného rozvoja je stratégia koordinovaná s Koncepciou územného rozvoja Slovenska.

Stanovenie strategického cieľa obce sa opiera o východiskový stav definovaný v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR a o princípy zásadného smerovania v prioritných oblastiach. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje 5 strategických cieľov pre Košický kraj, ktorými sú:

1. posilnenie produktivity a konkurencieschopnosti kľúčových a perspektívnych odvetví priemyslu a služieb najmä s dôrazom na ich exportnú výkonnosť a inovácie produktov, procesov a služieb,
2. vytvorenie silného metropolitného centra Košice – Prešov,
3. komplexný rozvoj kraja a posilnenie podielu vidieckych regiónov na hospodárstve Košického kraja,
4. nadregionálna dostupnosť územia, kvalita služieb, cezhraničná spolupráca a rozvoj

Program rozvoja obce Nový Salaš

- nadregionálnych väzieb, využitie hospodárskeho a kultúrneho potenciálu regiónu,
5. vytváranie podmienok pre rozvoj zelenej ekonomiky atzv. zelených pracovných príležitostí.

Strategický cieľ obce Nový Salaš:

Zabezpečiť všestranný rozvoj, atraktivnosť a udržateľnosť obce s uvážlivým využitím prírodných zdrojov a zachovaním tradičných hodnôt v súlade so strategickými cieľmi Košického samosprávneho kraja. Strategický cieľ zahŕňa komplexnú hospodársku, ekonomickú, sociálnu a kultúrnu revitalizáciu založenú na odstránení infraštruktúrnych prekážok, rozvoji konkurencie schopnosti regiónu na báze rastu produkcie, služieb, skvalitňovaní ľudských zdrojov a celkovej obnovy obce ako základnej štrukturálnej jednotky.

Pre naplnenie stanovenej vízie si obec Nový Salaš stanovila nasledujúce štyri prioritné oblasti:

- Rast zamestnanosti a kvality ľudských zdrojov
- Dobudovanie infraštruktúry v obci a zlepšenie stavu životného prostredia v obci
- Zvýšenie kvality spoločenského a kultúrneho prostredia a propagácia obce
- Podpora obecnej ekonomiky

Tabuľka 19 Prehľad špecifických cieľov a opatrení

Priorita č. 1		Podpora vzdelávania, informovanosti a zamestnanosti
Opatrenie č. 1.1		Skvalitnenie služieb samosprávy smerom k občanom
Špecifický cieľ		Zlepšiť informovanosť a vzdelanostnú úroveň predstaviteľov samosprávy a obyvateľov
Aktivita	1.1.1	Zabezpečenie účasti zamestnancov obecného úradu na odborných seminároch, školeniach a prezentáciách
	1.1.2	Aktualizácia VZN a smerníc v rámci platnej legislatívy
	1.1.3	Modernizácia webovej stránky obce podľa štandardov IS VS
	1.1.4	Inštalácia optického káblu
Opatrenie č. 1.2		Opatrenia na znižovanie nezamestnanosti a samozamestnávania
Špecifický cieľ		Zabezpečiť podmienky zamestnávania a udržiavania pracovných zručností
Aktivita	1.2.1	Podpora aktivít na znižovanie nezamestnanosti (aktivačné práce a iné formy)
	1.2.2	Podpora samozamestnávania a podnikania v obci (zvýhodnenie začínajúcich podnikateľov, organizovanie vzdelávania, poskytovanie poradenstva)

Program rozvoja obce Nový Salaš

	1.2.3	Príprava priestorových a technických podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít a vznik nových služieb
Priorita č. 2		Dobudovanie základnej infraštruktúry, skvalitnenie občianskej vybavenosti a ochrana životného prostredia
Opatrenie č. 2.1		Výstavba a rekonštrukcia infraštruktúry
Špecifický cieľ		Dobudovať základnú infraštruktúru v obci
Aktivita	2.1.1	Záverečná fáza rekonštrukcie miestnych komunikácií
	2.1.2	Dobudovanie nových, miestnych cestných komunikácií
	2.1.3	Výstavba vodojemu
	2.1.4	Výstavba verejného vodovodu
	2.1.5	Prepracovanie projektovej dokumentácie pre výstavbu kanalizácie
	2.1.6	Výstavba obecnej kanalizácie + ČOV
	2.1.7	Rekonštrukcia verejného osvetlenia, výmena svetiel za LED technológiu
	2.1.8	Podpora individuálnej domovej výstavby
	2.1.9	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice
	2.1.10	Rozšírenie kamerového systému v obci
	2.1.11	Rekonštrukcia obecného úradu
	2.1.12	Rekonštrukcia kultúrneho domu – zateplenie budovy, nové kúrenie, výmena podlahy, rekonštrukcia sociálnych zariadení
	2.1.13	Rekonštrukcia strechy domu smútku
Opatrenie č. 2.2		Starostlivosť o životné prostredie
Špecifický cieľ		Udržiavať verejné priestranstvá
Aktivita	2.2.1	Údržba a zveľaďovanie miestnych komunikácií a verejných priestranstiev
	2.2.2	Úprava miestneho cintorína – oplotenie cintorína, úprava okolia, vytvorenie urnovej steny
Opatrenie č. 2.3		Zlepšenie podmienok v oblasti protipovodňových aktivít
Špecifický cieľ		Chrániť majetok obyvateľov obce
Aktivita	2.3.1	Dobudovanie odvodňovacích rigolov
	2.3.2	Protipovodňové opatrenia – regulácia ďalšieho úseku potoka Terebľa
Opatrenie č. 2.4		Skvalitnenie podmienok v oblasti odpadového hospodárstva
Špecifický cieľ		Zefektívniť narábanie s odpadom
Aktivita	2.4.1	Výstavba obecného kompostoviska
	2.4.2	Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí
	2.4.3	Zvyšovanie právneho vedomia obyvateľov v oblasti odpadového hospodárstva a separovaného zberu

Program rozvoja obce Nový Salaš

	2.4.4	Zvýšenie počtu separačných kontajnerov
Priorita č. 3		Rozvoj cestovného ruchu a možností pre trávenie voľného času
Opatrenie č. 3.1		Skvalitnenie a rozšírenie služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce
Špecifický cieľ		Zatraktívniť okolie obce pre turistov
Aktivita	3.1.1	Rozšírenie cyklotrasy a služieb pre cykloturistiku
	3.1.2	Zriadenie pamätnej izby
Opatrenie č. 3.2		Propagácia a reprezentácia obce a regiónu
Špecifický cieľ		Zviditeľniť obec
Aktivita	3.2.1	Účasť obce na regionálnych projektoch a na propagácii regiónu
	3.2.2	Účasť obce na medzinárodných projektoch s partnerskými organizáciami v Maďarsku
Opatrenie č. 3.3		Voľnočasové aktivity obyvateľov
Špecifický cieľ		Podporovať spoločenské, športové a kultúrne vyžitie obyvateľov a ich dobré vzájomné vzťahy
Aktivita	3.3.1	Organizovanie pravidelných kultúrno - spoločenských podujatí v obci
	3.3.2	Organizovanie nepravidelných kultúrno - spoločenských podujatí v obci
	3.3.3	Podpora aktivít klubov a združení v obci alebo podpora vzniku nových klubov najmä pre mládež
	3.3.4	Renovácia futbalového ihriska
	3.3.5	Renovácia detského ihriska – prístrešok a lavice na detské ihrisko

4. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PRO Nový Salaš nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení, projektov/aktivít a ukazovateľov na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Programová časť PRO na roky 2016 – 2021 obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít samosprávy vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja obce na roky 2016 – 2021, ktorou je **„Zabezpečiť všestranný rozvoj, atraktivnosť a udržateľnosť obce s uvážlivým využitím prírodných zdrojov a zachovaním tradičných hodnôt v súlade so strategickými cieľmi Košického samosprávneho kraja. Strategický cieľ zahŕňa komplexnú hospodársku, ekonomickú, sociálnu a kultúrnu revitalizáciu založenú na odstránení infraštruktúrnych prekážok, rozvoji konkurencie schopnosti regiónu na báze rastu produkcie, služieb, skvalitňovaní ľudských zdrojov a celkovej obnovy obce ako základnej štrukturálnej jednotky“**.

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PRO. Ukazovatele výsledkov a dopadov v PRO obce Nový Salaš spolu s predpokladanou dobou realizácie sú spracované v nasledujúcej tabuľke. Výstupy projektu predstavujú práce, služby a tovary, ktoré boli financované počas realizácie aktivít projektu vyjadrené z finančného a vecného hľadiska. Výsledok projektu predstavuje okamžitý efekt realizácie aktivít projektu (výstupy z aktivít), ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo predstavuje služby poskytnuté cieľovej skupine. Dopad predstavuje, vyjadruje dlhodobý efekt intervencie na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý je mimo priamej a výlučnej kontroly subjektu zodpovedajúceho za realizáciu projektu.

Ukazovatele výstupu sú obvykle priradené k jednotlivým projektom. Označujú hmatateľné produkty, bezprostredne dosiahnuté realizáciou jednej alebo viacerých aktivít, často vyjadrené v merateľných fyzických alebo peňažných jednotkách. Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, vyprodukované, zriadené, zrealizované.

Vypracovanie programovej časti je v súlade s odporúčanou metodikou a zahŕňa nasledovné činnosti:

- Návrh projektov a aktivít na dosiahnutie opatrení definovaných v strategickú časť (tabuľky priorit, špecifických cieľov a opatrení)
- Spoluúčasť na kreovaní projektových zámerov a aktivít pracovnou skupinou (samospráva, obyvatelia, spolupracujúce organizácie, strategickí partneri)

Program rozvoja obce Nový Salaš

- Stanovenie merateľných ukazovateľov k monitorovaniu a hodnoteniu PRO pracovnou skupinou
- Stanovenie termínov realizácie a odhadovanú výšku ich nákladov riadiacim tímom
- Odsúhlasenie návrhov poslancami obecného zastupiteľstva

Tabuľka 20 Súhrnný prehľad opatrení, aktivít a ukazovateľov – priorita 1

Priorita č. 1		Podpora vzdelávania, informovanosti a zamestnanosti	Predpokladaná realizácia/rok
Opatrenie č. 1.1		Skvalitnenie služieb samosprávy smerom k občanom	
Aktivita	1.1.1	Zabezpečenie účasti zamestnancov obecného úradu na odborných seminároch, školeniach a prezentáciách	Priebežne
	1.1.2	Aktualizácia VZN a smerníc v rámci platnej legislatívy	Priebežne
	1.1.3	Modernizácia webovej stránky obce podľa štandardov IS VS	2017
	1.1.4	Inštalácia optického káblu	2018-19
Opatrenie č. 1.2		Opatrenia na znižovanie nezamestnanosti a samozamestnávania	
Aktivita	1.2.1	Podpora aktivít na znižovanie nezamestnanosti (aktivačné práce a iné formy)	Priebežne
	1.2.2	Podpora samozamestnávania a podnikania v obci (zvýhodnenie začínajúcich podnikateľov, organizovanie vzdelávania, poskytovanie poradenstva)	Priebežne
	1.2.3	Príprava priestorových a technických podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít a vznik nových služieb	Priebežne

Aktivita	Merateľný ukazovateľ
1.1.1	Počet absolvovaných školení a prezentácií
1.1.2	Počet aktualizácií
1.1.3	Zrealizovaná webová stránka, počet návštev
1.1.4	Zrealizovaný projekt
1.2.1	Počet vytvorených pracovných príležitostí a zazmluvnených osôb
1.2.2	Počet záujemcov o poradenstvo, vzdelávanie a počet projektových zámerov
1.2.3	Počet podporených podnikateľských aktivít

Tabuľka 21 Súhrnný prehľad opatrení, aktivít a ukazovateľov – priorita 2

Program rozvoja obce Nový Salaš

Priorita č. 2		Dobudovanie základnej infraštruktúry, skvalitnenie občianskej vybavenosti a ochrana životného prostredia	Predpokladaná realizácia/rok
Opatrenie č. 2.1		Výstavba a rekonštrukcia infraštruktúry	
Aktivita	2.1.1	Záverečná fáza rekonštrukcie miestnych komunikácií	2017
	2.1.2	Dobudovanie nových, miestnych cestných komunikácií	2018-2021
	2.1.3	Výstavba vodojemu	2019
	2.1.4	Výstavba verejného vodovodu	2021
	2.1.5	Prepracovanie projektovej dokumentácie pre výstavbu kanalizácie	2019
	2.1.6	Výstavba obecnej kanalizácie + ČOV	2017
	2.1.7	Rekonštrukcia verejného osvetlenia, výmena svetiel za LED technológiu	2018-2021
	2.1.8	Podpora individuálnej domovej výstavby	Priebežne
	2.1.9	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2017-18
	2.1.10	Rozšírenie kamerového systému v obci	2017
	2.1.11	Rekonštrukcia obecného úradu	2018
	2.1.12	Rekonštrukcia kultúrneho domu – zateplenie budovy, nové kúrenie, výmena podlahy, rekonštrukcia sociálnych zariadení	2017-18
	2.1.13	Rekonštrukcia strechy domu smútku	2017
Opatrenie č. 2.2		Starostlivosť o životné prostredie	
Aktivita	2.2.1	Údržba a zveľaďovanie miestnych komunikácií a verejných priestranstiev	Priebežne
	2.2.2	Úprava miestneho cintorína – oplotenie cintorína, úprava okolia, vytvorenie urnovej steny	2017-18
Opatrenie č. 2.3		Zlepšenie podmienok v oblasti protipovodňových aktivít	
Aktivita	2.3.1	Dobudovanie odvodňovacích rigolov	2018
	2.3.2	Protipovodňové opatrenia – regulácia ďalšieho úseku potoka Terebľa	2020
Opatrenie č. 2.4		Skvalitnenie podmienok v oblasti odpadového hospodárstva	
Aktivita	2.4.1	Výstavba obecného kompostoviska	2020
	2.4.2	Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí	2018
	2.4.3	Zvyšovanie právneho vedomia obyvateľov v oblasti odpadového hospodárstva a separovaného zberu	Priebežne
	2.4.4	Zvýšenie počtu separačných kontajnerov	2018

Program rozvoja obce Nový Salaš

Aktivita	Merateľný ukazovateľ
2.1.1	Dĺžka rekonštruovaných komunikácií
2.1.2	Dĺžka nových komunikácií
2.1.3	Zrealizovaný projekt
2.1.4	Zrealizovaný projekt
2.1.5	Prepracovaná dokumentácia
2.1.6	Zrealizovaný projekt
2.1.7	Zrealizovaný projekt
2.1.8	Počet projektov individuálnej výstavby
2.1.9	Zrealizovaný projekt
2.1.10	Zrealizovaný projekt
2.1.11	Zrealizovaný projekt
2.1.12	Zrealizovaný projekt
2.1.13	Zrealizovaný projekt
2.2.1	Plocha udržiavaných komunikácií a verejných priestranstiev
2.2.2	Zrealizovaný projekt
2.3.1	Dĺžka ukončených rigolov
2.3.2	Zrealizovaný projekt
2.4.1	Zrealizovaný projekt
2.4.2	Počet inštalovaných fotopascí
2.4.3	Počet školení a vyškolených účastníkov
2.4.4	Počet separačných kontajnerov

Tabuľka 22 Súhrnný prehľad opatrení, aktivít a ukazovateľov – priorita 3

Priorita č. 3		Rozvoj cestovného ruchu a možností pre trávenie voľného času	Predpokladaná realizácia/rok
Opatrenie č. 3.1		Skvalitnenie a rozšírenie služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce	
Aktivita	3.1.1	Rozšírenie cyklotrasy a služieb pre cykloturistiku	2019
	3.1.2	Zriadenie pamätnej izby	2018
Opatrenie č. 3.2		Propagácia a reprezentácia obce a regiónu	
Aktivita	3.2.1	Účasť obce na regionálnych projektoch a na propagácii regiónu	Priebežne
	3.2.2	Účasť obce na medzinárodných projektoch s partnerskými organizáciami v Maďarsku	Priebežne
Opatrenie č. 3.3		Voľnočasové aktivity obyvateľov	
Aktivita	3.3.1	Organizovanie pravidelných kultúrno - spoločenských podujatí v obci	Priebežne

Program rozvoja obce Nový Salaš

3.3.2	Organizovanie nepravidelných kultúrno - spoločenských podujatí v obci	Priebežne
3.3.3	Podpora aktivít klubov a združení v obci alebo podpora vzniku nových klubov najmä pre mládež	Priebežne
3.3.4	Renovácia futbalového ihriska	2019
3.3.5	Renovácia detského ihriska – prístrešok a lavice na detské ihrisko	2018

Aktivita	Merateľný ukazovateľ
3.1.1	Dĺžka novej cyklotrasy a počet služieb
3.1.2	Zrealizovaný projekt
3.2.1	Počet projektov
3.2.2	Počet projektov
3.3.1	Počet podujatí
3.3.2	Počet podujatí
3.3.3	Počet podporených klubov
3.3.4	Zrealizovaný projekt
3.3.5	Zrealizovaný projekt

5. REALIZAČNÁ ČASŤ

Samotnú realizáciu PRO Nový Salaš vykonáva podľa §12 Zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Obec teda zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu Programu rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis.

Realizačná časť Programu rozvoja obce Nový Salaš nadväzuje na predchádzajúce časti vo väzbe na aktivity a navrhované ukazovatele. Realizačná časť obsahuje popis úloh jednotlivých partnerov, popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie Programu rozvoja obce k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia a akčný plán s výhľadom na 2 roky.

5.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Od úrovne a efektívnosti inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO závisí jeho úspech. Na ich plnenie je možné prizvať aj externých poradcov alebo agentúry, ktoré môžu urýchliť proces plnenia.

Matica zodpovednosti a organizačné postupy plnenia Programu rozvoja:

Obec 1x ročne spracuje pripomienky členov pracovnej skupiny a v prípade zásadných pripomienok alebo návrhov zväží **aktualizáciu** Programu v závislosti na personálnych, finančných a časových možnostiach obce.

Finančné riadenie realizácie Programu rozvoja zabezpečuje **odborný referent pre ekonomiku** v súlade so schváleným rozpočtom obce a schválenými finančnými prostriedkami z európskych investičných a štrukturálnych fondov pre roky 2014-2020 ako aj dotačnými schémami.

Obecné zastupiteľstvo a Komisie obecného zastupiteľstva vo vzťahu k realizácii Programu rozvoja obce Nový Salaš plní nasledovné úlohy:

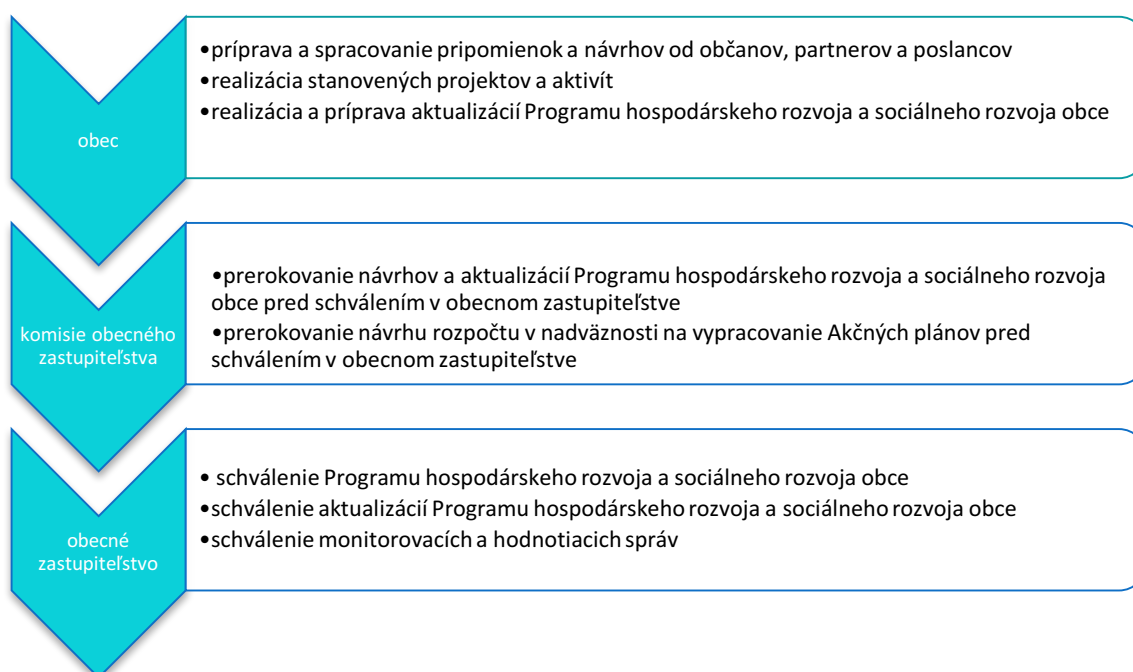
- schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
- 1x ročne schvaľuje jeho plnenie a vyhodnocuje výsledky
- schvaľuje spolufinancovanie projektov financovaných z vlastných a doplnkových zdrojov
- 1x ročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy
- rozhoduje o zmenách a aktualizácii Programu rozvoja obce

Program rozvoja obce Nový Salaš

Starosta vo vzťahu k realizácii Programu rozvoja obce Nový Salaš plní nasledovné úlohy:

- riadi celý proces realizácie Programu rozvoja obce
- podpisuje uznesenia obecného zastupiteľstva, aktualizácií, akčných plánov a ďalších strategických dokumentov vo vzťahu k Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
- vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom a právnickým a fyzickým osobám

Matica zodpovednosti obce predstavuje schému kooperácie a zodpovedností pri efektívnom plnení vo vzťahu k realizácii Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

5.2 Komunikačná stratégia

Z dotazníkového prieskumu pre samosprávy obcí a webstránky obce Nový Salaš je zrejmé, že je zabezpečený priebežný tok informácií a v súlade s princípmi transparentnosti riadenia a hospodárenia obce potrebnými na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Obec počíta s využitím externých služieb v rámci projektového cyklu ako je príprava projektovej dokumentácie, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác, príprava žiadostí o doplnkové zdroje financovania, externý manažment, odborné poradenstvo a technická podpora.

Program rozvoja obce Nový Salaš

Obec Nový Salaš si v rámci plnenia Programu rozvoja obce stanovila nasledovné úlohy pre plynulé zabezpečenie komunikačnej stratégie:

- pravidelná komunikácia s internými a externými pracovníkmi Programu rozvoja obce,
- zabezpečenie informovanosti obyvateľov o postupe realizácie a výsledkov Programu rozvoja obce primeraným spôsobom,
- zabezpečenie participácie neziskového sektora a verejnosti pri hodnotení dosiahnutých výsledkov,
- zverejňovanie výsledkov realizácie Programu rozvoja obce na webstránke obce a prostredníctvom regionálnych médií,
- vytvorenie podmienok pre zber nových informácií, inšpirácií a návrhov.

5.3 Monitorovanie a hodnotenie

Hlavným cieľom monitorovania a hodnotenia procesu a dosiahnutých výsledkov bude získať komplexnú informáciu o plnení opatrení definovaných v Programe rozvoja obce. Obecný úrad v súčinnosti s externými pracovníkmi zabezpečí spracovanie monitorovacích a hodnotiacich správ na základe dosiahnutých merateľných ukazovateľov u jednotlivých projektov/aktivít. Uvedené správy budú predkladané obecnému zastupiteľstvu 1x ročne.

Monitorovanie a hodnotenie je priebežným procesom kontroly napĺňania nevrhnutých merateľných ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty.

Komplexné vyhodnotenie je zamerané na plnenie špecifických cieľov Programu rozvoja obce a vykonáva sa 2x za celé obdobie realizácie a to v strede a na konci sledovaného obdobia roku 2024. Správa je spracovaná na hodnotiacich podkladoch všetkých participujúcich aktérov.

Program rozvoja obce Nový Salaš

Plán hodnotenia a monitorovania:

Typ sledovania	periodicita	dôvod
Monitorovanie a hodnotenie realizácie PRO	1x ročne	Vyplývajúce zo zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja
Komplexné vyhodnotenie celého PRO	2 x za realizáciu, v strede obdobia a na konci realizácie	V súlade s napĺňaním špecifických cieľov
Mimoriadne hodnotenie plnenia častí PRO	Ad hoc	Pri viditeľnom odklone od stanovených cieľov
Mimoriadne hodnotenie plnenia PRO	Ad hoc	Na podnet rozhodnutia poslancov, obyvateľov, kontrolného orgánu obce a pod.

5.4 Akčný plán

Súčasťou realizačnej časti Programu rozvoja obce je vypracovaný Akčný plán vo väzbe na schválené, jednotlivé prioritné oblasti, opatrenia a aktivity. Jeho nevyhnutnou súčasťou sú plánované náklady na ich realizáciu.

Tabuľka 23 Akčný plán

Priorita č. 1		Podpora vzdelávania, informovanosti a zamestnanosti	Predpokladané náklady
Opatrenie č. 1.1		Skvalitnenie služieb samosprávy smerom k občanom	
Aktivita	1.1.1	Zabezpečenie účasti zamestnancov obecného úradu na odborných seminároch, školeniach a prezentáciách	200
	1.1.2	Aktualizácia VZN a smerníc v rámci platnej legislatívy	-
	1.1.3	Modernizácia webovej stránky obce podľa štandardov IS VS	500
	1.1.4	Inštalácia optického káblu	100 000
Opatrenie č. 1.2		Opatrenia na znižovanie nezamestnanosti a samozamestnávania	
Aktivita	1.2.1	Podpora aktivít na znižovanie nezamestnanosti (aktivačné práce a iné formy)	2 000
	1.2.2	Podpora samozamestnávania a podnikania v obci (zvýhodnenie začínajúcich podnikateľov, organizovanie vzdelávania, poskytovanie poradenstva)	-

Program rozvoja obce Nový Salaš

	1.2.3	Príprava priestorových a technických podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít a vznik nových služieb	10 000
Priorita č. 2		Dobudovanie základnej infraštruktúry, skvalitnenie občianskej vybavenosti a ochrana životného prostredia	Predpokladané náklady
Opatrenie č. 2.1		Výstavba a rekonštrukcia infraštruktúry	
Aktivita	2.1.1	Záverečná fáza rekonštrukcie miestnych komunikácií	10 000
	2.1.2	Dobudovanie nových, miestnych cestných komunikácií	100 000
	2.1.3	Výstavba vodojemu	Podľa PD
	2.1.4	Výstavba verejného vodovodu	Podľa PD
	2.1.5	Prepracovanie projektovej dokumentácie pre výstavbu kanalizácie	10 000
	2.1.6	Výstavba obecnej kanalizácie + ČOV	500 000
	2.1.7	Rekonštrukcia verejného osvetlenia, výmena svetiel za LED technológiu	100 000
	2.1.8	Podpora individuálnej domovej výstavby	100 000
	2.1.9	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	50 000
	2.1.10	Rozšírenie kamerového systému v obci	2 000
	2.1.11	Rekonštrukcia obecného úradu	10 000
	2.1.12	Rekonštrukcia kultúrneho domu – zateplenie budovy, nové kúrenie, výmena podlahy, rekonštrukcia sociálnych zariadení	100 000
	2.1.13	Rekonštrukcia strechy domu smútku	2 000
Opatrenie č. 2.2		Starostlivosť o životné prostredie	
Aktivita	2.2.1	Údržba a zveľaďovanie miestnych komunikácií a verejných priestranstiev	10 000
	2.2.2	Úprava miestneho cintorína – oplotenie cintorína, úprava okolia, vytvorenie urnovej steny	10 000
Opatrenie č. 2.3		Zlepšenie podmienok v oblasti protipovodňových aktivít	
Aktivita	2.3.1	Dobudovanie odvodňovacích rigolov	10000
	2.3.2	Protipovodňové opatrenia – regulácia ďalšieho úseku potoka Terebľa	200000
Opatrenie č. 2.4		Skvalitnenie podmienok v oblasti odpadového hospodárstva	
Aktivita	2.4.1	Výstavba obecného kompostoviska	20 000
	2.4.2	Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí	1 000

Program rozvoja obce Nový Salaš

	2.4.3	Zvyšovanie právneho vedomia obyvateľov v oblasti odpadového hospodárstva a separovaného zberu	300
	2.4.4	Zvýšenie počtu separačných kontajnerov	600
Priorita č. 3		Rozvoj cestovného ruchu a možností pre trávenie voľného času	Predpokladané náklady
Opatrenie č. 3.1		Skvalitnenie a rozšírenie služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce	
Aktivita	3.1.1	Rozšírenie cyklotrasy a služieb pre cykloturistiku	Podľa PD
	3.1.2	Zriadenie pamätnej izby	2 000
Opatrenie č. 3.2		Propagácia a reprezentácia obce a regiónu	
Aktivita	3.2.1	Účasť obce na regionálnych projektoch a na propagácii regiónu	Podľa ponuky
	3.2.2	Účasť obce na medzinárodných projektoch s partnerskými organizáciami v Maďarsku	Podľa ponuky
Opatrenie č. 3.3		Voľnočasové aktivity obyvateľov	
Aktivita	3.3.1	Organizovanie pravidelných kultúrno - spoločenských podujatí v obci	1 000
	3.3.2	Organizovanie nepravidelných kultúrno - spoločenských podujatí v obci	300
	3.3.3	Podpora aktivít klubov a združení v obci alebo podpora vzniku nových klubov najmä pre mládež	Priebežne
	3.3.4	Renovácia futbalového ihriska	30000
	3.3.5	Renovácia detského ihriska – prístrešok a lavice na detské ihrisko	2 000
	3.3.6	Výstavba multifunkčného ihriska	

6. FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť Programu rozvoja obce je zostavená z finančného rámca na realizáciu, ktorý je súčasťou modelu doplnkového financovania jednotlivých opatrení, aktivít/projektov.

6.1 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu Programu rozvoja obce

V zmysle Zákona č. 583/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec môže na financovanie rozvojových projektov použiť nasledovné príjmy rozpočtu obce:

a/ výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu

b/ nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa toho alebo osobitného zákona

c/ výnosy z finančných prostriedkov obce

d/ sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou

e/ dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce

f/ podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu

g/dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov

h/ ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok

i/ účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov

j/ prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel

k/ iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj:

- prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov (ďalej len „peňažné fondy“)
- zisk z podnikateľskej činnosti
- návratné zdroje financovania
- združené prostriedky (Národná rada SR, 2004)

Program rozvoja obce Nový Salaš

Tabuľka 24 Model doplnkového financovania

Priorita č. 1		Podpora vzdelávania, informovanosti a zamestnanosti	Zdroj financovania	Možný doplnkový zdroj
Opatrenie č. 1.1		Skvalitnenie služieb samosprávy smerom k občanom		
Aktivita	1.1.1	Zabezpečenie účasti zamestnancov obecného úradu na odborných seminároch, školeniach a prezentáciách	Rozpočet obce	ZMOS, RVC
	1.1.2	Aktualizácia VZN a smerníc v rámci platnej legislatívy	Rozpočet obce	
	1.1.3	Modernizácia webovej stránky obce podľa štandardov IS VS	Rozpočet obce	OP EVS
	1.1.4	Inštalácia optického káblu	Rozpočet obce	NASES
Opatrenie č. 1.2		Opatrenia na znižovanie nezamestnanosti a samozamestnávania		
Aktivita	1.2.1	Podpora aktivít na znižovanie nezamestnanosti (aktivačné práce a iné formy)	OP LZ, UPSVaR, REP-AS	Rozpočet obce
	1.2.2	Podpora samozamestnávania a podnikania v obci (zvýhodnenie začínajúcich podnikateľov, organizovanie vzdelávania, poskytovanie poradenstva)	Rozpočet obce	OP LZ, UPSVaR, REP-AS
	1.2.3	Príprava priestorových a technických podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít a vznik nových služieb	Rozpočet obce	SARIO, SOPK
Priorita č. 2		Dobudovanie základnej infraštruktúry, skvalitnenie občianskej vybavenosti a ochrana životného prostredia		
Opatrenie č. 2.1		Výstavba a rekonštrukcia infraštruktúry		
Aktivita	2.1.1	Záverečná fáza rekonštrukcie miestnych komunikácií	MF	Rozpočet obce
	2.1.2	Dobudovanie nových, miestnych cestných komunikácií	PRV	Rozpočet obce
	2.1.3	Výstavba vodojemu	Environmentálny fond	Rozpočet obce
	2.1.4	Výstavba verejného vodovodu	Environmentálny fond	Rozpočet obce
	2.1.5	Prepracovanie projektovej dokumentácie pre výstavbu kanalizácie	Rozpočet obce	
	2.1.6	Výstavba obecnej kanalizácie + ČOV	Environmentálny fond	Rozpočet obce
	2.1.7	Rekonštrukcia verejného osvetlenia, výmena svetiel za LED technológiu	MV	Rozpočet obce

Program rozvoja obce Nový Salaš

	2.1.8	Podpora individuálnej domovej výstavby	Rozpočet obce	ŠFRB
	2.1.9	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Rozpočet obce	OPKŽP
	2.1.10	Rozšírenie kamerového systému v obci	Rozpočet obce	PRV, MH SR
	2.1.11	Rekonštrukcia obecného úradu	PRV	Rozpočet obce
	2.1.12	Rekonštrukcia kultúrneho domu – zateplenie budovy, nové kúrenie, výmena podlahy, rekonštrukcia sociálnych zariadení	PRV, OP KŽP	Rozpočet obce
	2.1.13	Rekonštrukcia strechy domu smútku	Rozpočet obce	
Opatrenie č. 2.2		Starostlivosť o životné prostredie		
Aktivita	2.2.1	Údržba a zveľaďovanie miestnych komunikácií a verejných priestranstiev	Rozpočet obce	IROP, OP KŽP
	2.2.2	Úprava miestneho cintorína – oplotenie cintorína, úprava okolia, vytvorenie urnovej steny	Rozpočet obce	IROP, OP KŽP
Opatrenie č. 2.3		Zlepšenie podmienok v oblasti protipovodňových aktivít		
Aktivita	2.3.1	Dobudovanie odvodňovacích rigolov	Rozpočet obce	IROP
	2.3.2	Protipovodňové opatrenia – regulácia ďalšieho úseku potoka Terebľa	Rozpočet obce	LESY SR, š.p., IROP
Opatrenie č. 2.4		Skvalitnenie podmienok v oblasti odpadového hospodárstva		
Aktivita	2.4.1	Výstavba obecného kompostoviska	Environmentálny fond	Rozpočet obce
	2.4.2	Predchádzanie čiernym skládkam v katastri obce zakúpením fotopascí	Rozpočet obce	
	2.4.3	Zvyšovanie právneho vedomia obyvateľov v oblasti odpadového hospodárstva a separovaného zberu	Rozpočet obce	Ekopolis
	2.4.4	Zvýšenie počtu separačných kontajnerov	Rozpočet obce	Environmentálny fond
Priorita č. 3		Rozvoj cestovného ruchu a možností pre trávenie voľného času		
Opatrenie č. 3.1		Skvalitnenie a rozšírenie služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce		
Aktivita	3.1.1	Rozšírenie cyklotrasy a služieb pre cykloturistiku	INTERREG MR-SR	Rozpočet obce
	3.1.2	Zriadenie pamätnej izby	Rozpočet obce	MK
Opatrenie č. 3.2		Propagácia a reprezentácia obce a regiónu		

Program rozvoja obce Nový Salaš

Aktivita	3.2.1	Účasť obce na regionálnych projektoch a na propagácii regiónu	INTERREG MR-SR, MAS, podľa ponuky	Rozpočet obce
	3.2.2	Účasť obce na medzinárodných projektoch s partnerskými organizáciami v Maďarsku	INTERREG MR-SR, MAS, podľa ponuky	Rozpočet obce
Opatrenie č. 3.3		Voľnočasové aktivity obyvateľov		
Aktivita	3.3.1	Organizovanie pravidelných kultúrno - spoločenských podujatí v obci	Rozpočet obce	MK SR, INTERREG, sponzori
	3.3.2	Organizovanie nepravidelných kultúrno - spoločenských podujatí v obci	Rozpočet obce	MK SR, INTERREG, sponzori
	3.3.3	Podpora aktivít klubov a združení v obci alebo podpora vzniku nových klubov najmä pre mládež	Rozpočet obce	MK SR, sponzori
	3.3.4	Renovácia futbalového ihriska	Rozpočet obce	MŠ SR, Nadácia Ornage
	3.3.5	Renovácia detského ihriska – prístrešok a lavice na detské ihrisko	Rozpočet obce	MŠ SR, Nadácia Orange

7. ZÁVER

Program rozvoja obce Nový Salaš na roky 2017 – 2023 schválilo Obecné zastupiteľstvo v obci Nový Salaš na svojom riadnom zasadnutí dňa 28.6.2017 Uznesením č. 3/2017.

Schválený Program rozvoja obce bude zverejnený na internetovej stránke obce www.novysalas.sk

Dokument bol spracovaný :

- ❖ v súlade s platnou legislatívou podľa zákona NR SR č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z. a na základe platnej metodiky na spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0
- ❖ externou spoločnosťou LT Consult, s.r.o v súlade s objednávkou
- ❖ v spolupráci so samosprávou, strategickými partnermi a verejnosťou prostredníctvom osobných stretnutí, dotazníkového prieskumu a webovej stránky

.....
Dátum

.....
Ing. Andrea Michalková
starostka obce

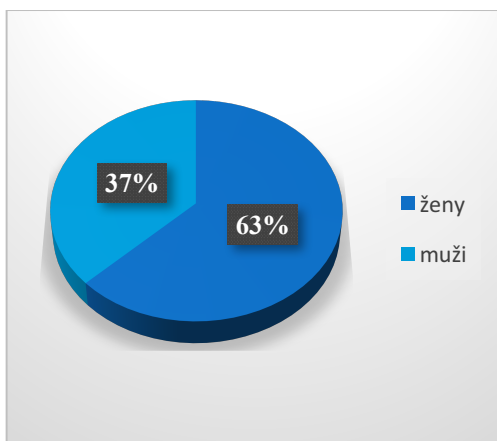
8. PRÍLOHY

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu obyvateľov obce

V obci Nový Salaš bol v mesiaci január 2017 vykonaný dotazníkový prieskum názorov a podnetov zo strany obyvateľov na súčasný stav a ďalší rozvoj obce. Prieskumu sa zúčastnilo 35 obyvateľov, približne 16% celkového obyvateľstva. Keďže ide o rôznorodú vzorku, môže byť dostačujúcou indíciou potrieb a očakávaní v procese hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Charakteristika respondentov:

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 35 respondentov z toho 22 žien (63%) a 13 mužov (37%).

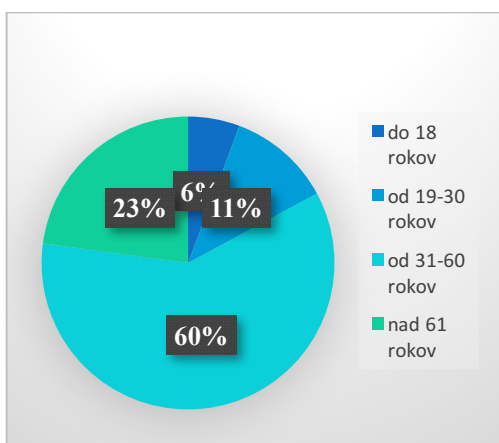

Najviac opýtaných (60%) patrilo do vekovej skupiny od 31 do 60 rokov (21 osôb) a najmenej, 6% (2 osoby) do 18 rokov.

Vek respondentov:

do 18 rokov.....2 (6%)
od 19-30 rokov..... 4 (11%)
od 31-60 rokov 21 (60%)
nad 61 rokov 8 (23%)

Program rozvoja obce Nový Salaš

V otázke najvyššieho dosiahnutého vzdelania bolo vo vzorke respondentov najviac zastúpených obyvateľov s vyučením s maturitou alebo úplným stredoškolským vzdelaním 37%, potom 26% s vyšším vzdelaním (pomaturitným, bakalárskym, vysokoškolským) a 23% s vyučením bez maturity. Základné vzdelanie bolo zastúpené najmenej (14%).

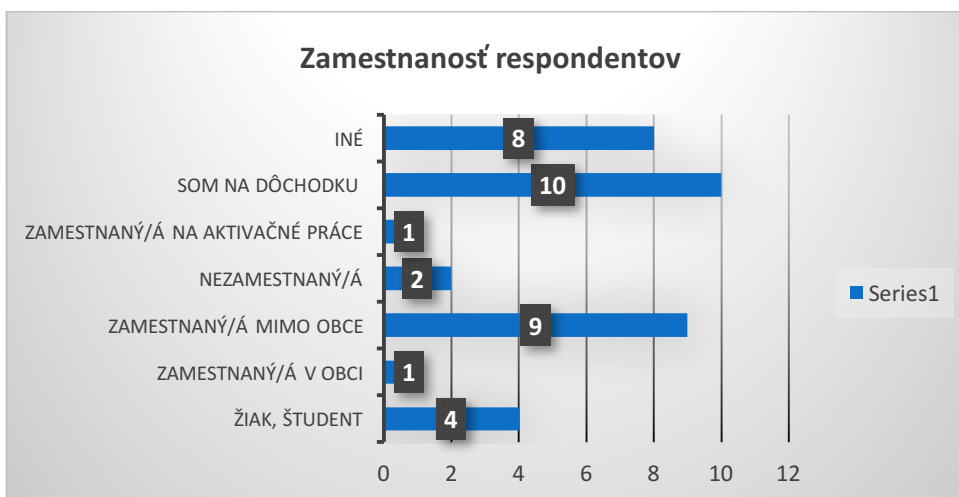
Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	počet	percentá
základné	5	14%
vyučenie bez maturity	8	23%
vyučenie s maturitou alebo úplné stredoškolské vzdelanie	13	37%
vyššie vzdelanie (pomaturitné, bakalárske, vysokoškolské)	9	26%

Program rozvoja obce Nový Salaš

Z hľadiska pracovných činností najviac opýtaných obyvateľov bolo na dôchodku (28%) a následne zamestnaných mimo obce (26%). Žiakov/študentov bolo 11% a nezamestnaných 6%. V obci bolo zamestnaný iba 1 respondent a na aktivačné práce rovnako 1 respondent. V kategórii „iné“ boli zastúpení traja obyvatelia SZČO, dvaja na rodičovskej dovolenke, jeden na materskej dovolenke, jeden na absolventskej praxi a jeden obyvateľ pracujúci – teleworker.

Pozícia	počet	percentá
žiak, študent	4	11%
zamestnaný/á v obci	1	3%
zamestnaný/á mimo obce	9	26%
nezamestnaný/á	2	6%
zamestnaný/á na aktivačné práce	1	3%
som na dôchodku	10	28%
Iné: 1x materská dovolenka, 2x rodičovská dovolenka, 3xSZČO, telework, absolventska prax	8	23%

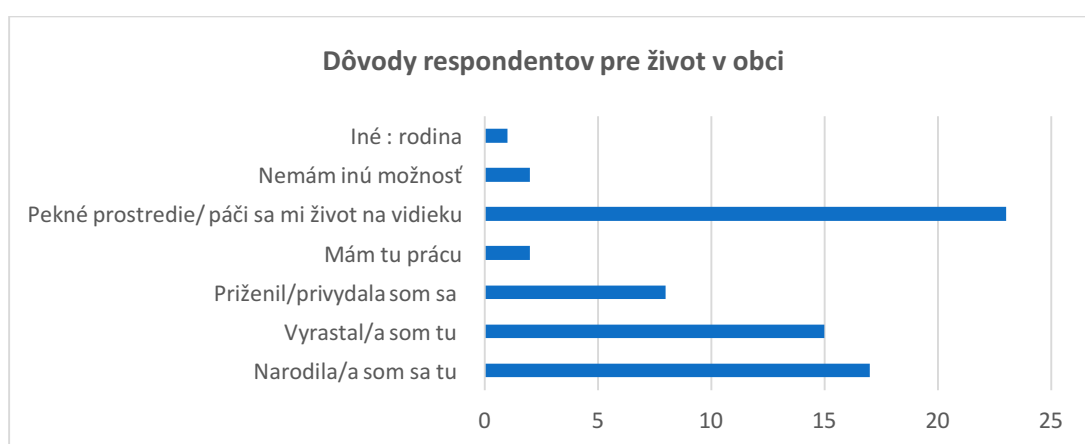
Hlavné dôvody respondentov pre ich život v obci:

Ako hlavné dôvody svojho života v obci väčšina opýtaných uvádzala, že hlavným dôvodom je pekné prostredie vidieka v obci (34%) a obec ako rodisko (25%) alebo ako miesto, v ktorom obyvatelia vyrastali (22%). Ďalším najčastejším dôvodom bol vstup do manželstva 12%. Najmenej respondentov odpovedalo, že dôvodom je práca v obci (3%), absencia inej možnosti (3%) alebo iné (1%).

Dôvody	počet	percentá
--------	-------	----------

Program rozvoja obce Nový Salaš

Narodil /a som sa tu	17	25%
Vyrastal/a som tu	15	22%
Priženil privydala som sa sem	8	12%
Mám tu prácu	2	3%
Pekné prostredie, páči sa mi život na vidieku	23	34%
Nemám inú možnosť	2	3%
Iné: rodina	1	1%

Úroveň občianskej občianskej angažovanosti a participácie respondentov:

Vzorka obyvateľov, ktorá dotazník vyplnila, patrí do kategórie angažovaných obyvateľov obce, pričom 1 respondent bol nepľnoletí. Väčšina odpovedí bola v kategórii pravidelnej účasti na voľbách samosprávy (30), dvaja opýtaní sa zúčastňujú volieb sporadicky a dvaja obyvatelia sa nezúčastňujú volieb vôbec. Na zasadnutiach obecného zastupiteľstva sa drvivá väčšina opýtaných nikdy nezúčastňuje (21), 12 občas a 2 sa zúčastňujú pravidelne. O svojich názoroch a požiadavkách na život v obci pravidelne komunikuje so samosprávou 20 opýtaných, 21 pravidelne 4 nikdy. V prejavovaní záujmu o ďalší rozvoj obce sa väčšina opýtaných obyvateľov (17) priklonila k občasnému aktívnemu záujmu a 13 obyvateľov k intenzívnemu záujmu a 5 nemajú záujem. Do aktivít organizovaných obcou sa zapája väčšina respondentov (24) nepravidelne, 7 pravidelne a 4 opýtaní sa nezúčastňujú vôbec.

Zapájate sa do volieb starostu a poslancov obecného zastupiteľstva?

vždy	občas	nikdy	Nie som pľnoletý/á
30	2	2	1

Program rozvoja obce Nový Salaš

Zúčastňujete sa na zasadnutí obecného zastupiteľstva?

vždy	občas	nikdy
2	12	21

Hovoríte o svojich názoroch a požiadavkách na život v obci so starostom alebo poslancami?

vždy	občas	nikdy
20	21	4

Zaujímate sa o všestranný rozvoj obce a o jej smerovanie v ďalších rokoch?

vždy	občas	nikdy
13	17	5

Zapájate sa do aktivít poriadanych obcou?

vždy	občas	nikdy
7	24	4

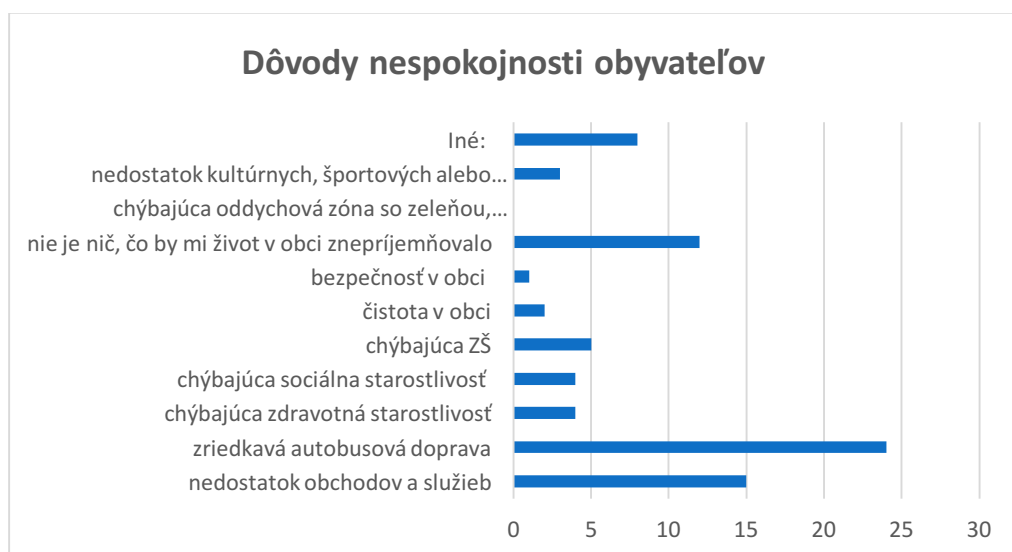
ĎALŠIE ODPOVEDE RESPONDENTOV:

Čo vám život v obci najviac znepríjemňuje?

Najvyšší počet 31% opýtaných uviedlo, že najviac sú nespokojní so zriedkavou autobusovou dopravou. Ďalších 19% je nespokojných s nedostatkom obchodov a služieb a nedostatočnou úrovňou sociálnych služieb. 15% obyvateľov sa vyjadrilo, že sú v obci plne spokojní. Chýbajúcu zdravotnú a sociálnu starostlivosť označilo 5% opýtaných, chýbajúcu ZŠ 7% a nedostatok kultúrnych podujatí 4%. a čistotu v obci jeden obyvateľ. Kategóriu „iné“ volilo 10% obyvateľov, ktorí vytýkali znečisťovanie obecných komunikácií nákladnými autami z poľných ciest, chýbajúce kontajnery na iný separovaný odpad (kov, sklo, batérie,..), chýbajúci vodovod alebo neuspokojivý mobilný signál.

Program rozvoja obce Nový Salaš

Odpoveď	počet	%
nedostatok obchodov a služieb	15	19%
zriedkavá autobusová doprava	24	31%
chýbajúca zdravotná starostlivosť	4	5%
chýbajúca sociálna starostlivosť	4	5%
chýbajúca ZŠ	5	7%
čistota v obci	2	3%
bezpečnosť v obci	1	1%
nie je nič, čo by mi život v obci znepríjemňovalo	12	15%
chýbajúca oddychová zóna so zeleňou, lavičkami a ihriskom pre malé deti	0	0%
nedostatok kultúrnych, športových alebo spoločenských podujatí	3	4%
Iné: znečisťovanie obecných komunikácií nákladnými autami z poľných ciest, chýbajúce kontajnery na iný separovaný odpad (kov, sklo, batérie,..), vodovod, mobilný signál	8	10%

Sú vo vašej obci vytvorené dostatočné podmienky pre separovanie bytového alebo domového odpadu? (napr. dostatok kontajnerov, pravidelný odvoz odpadu, umiestnenie kontajnerov,...)

Väčšina respondentov bola spokojná s podmienkami v separovaní odpadu, 3 opýtani sa nevedeli vyjadriť a 6 sa vyjadrili k zlepšeniu situácie nasledovnými návrhmi: častejší vývoz, viac kontajnerov, častejšie možnosť veľkokapacitných kontajnerov (aj na stavebný odpad), kontajnery na separovaný odpad (kov, batérie, sklo), efektívnejšie umiestnenie kontajnerov.

Program rozvoja obce Nový Salaš

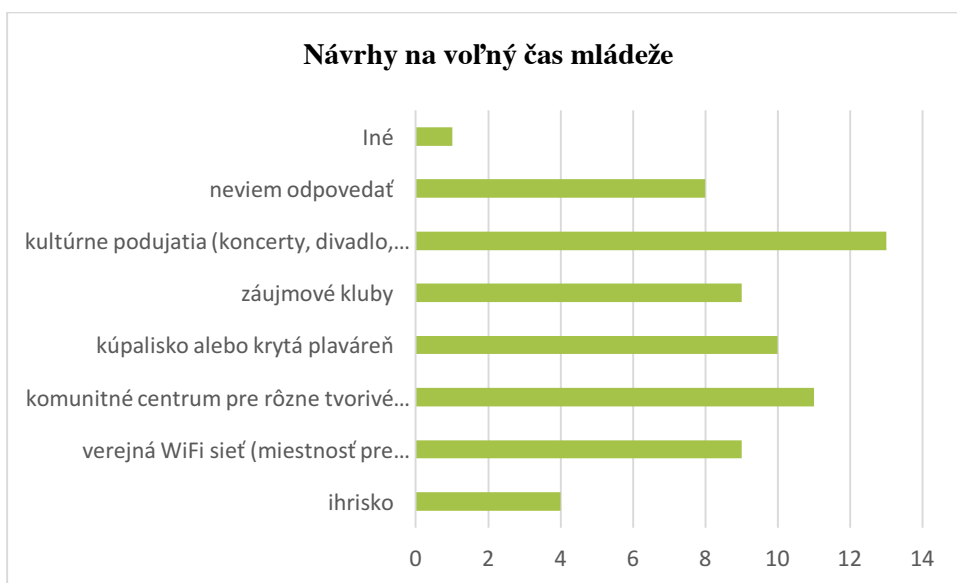
áno	neviem	nie, uveďte, čo by situáciu zlepšilo
26	3	6

Podľa vášho názoru, aké možnosti trávenia voľného času by mládež uvítala?

Podľa väčšiny respondentov (20%) by mládež najviac kultúrne podujatia (koncerty, divadlo, tanec,..), ďalej komunitné centrum s rôznymi tvorivými aktivitami (17%), potom kúpalisko alebo krytú plaváreň (15%). Pre verejnú WiFi sieť (miestnosť pre obyvateľov obce s možnosťou internetového pripojenia) a záujmové kluby sa rozhodlo 14% opýtaných. 12% respondentov nevedelo odpovedať a 6% si myslí, že mládeži chýba ihrisko. Jeden respondent sa vyjadril všeobecne, že mládež by uvítala športové a spoločenské aktivity.

Odpoveď	počet	%
ihrisko	4	6%
verejná WiFi sieť (miestnosť pre obyvateľov obce s možnosťou internetového pripojenia)	9	14%
komunitné centrum pre rôzne tvorivé aktivity, ktoré by si mládež navrhovala	11	17%
kúpalisko alebo krytá plaváreň	10	15%
záujmové kluby	9	14%
kultúrne podujatia (koncerty, divadlo, tanec ..)	13	20%
neviem odpovedať	8	12%
Iné: športové a spoločenské aktivity	1	2%

Program rozvoja obce Nový Salaš

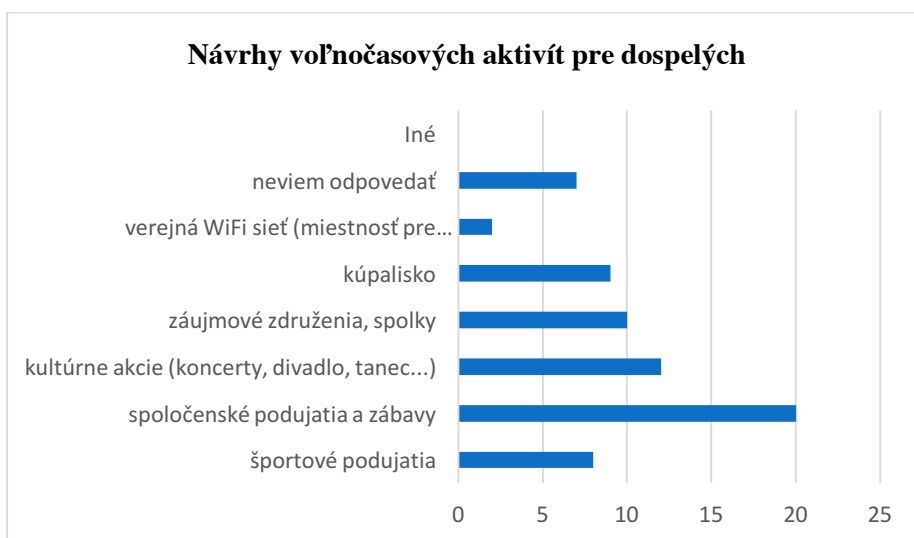

Podľa vášho názoru, aké možnosti trávenia voľného času by dospelí obyvatelia uvítali?

Podľa väčšinového názoru (29%) by dospelí obyvatelia obce z možností trávenia voľného času najviac privítali spoločenské podujatia a zábavy. Kultúrne akcie (koncerty, divadlo, tanec...) by uvítalo 18%, záujmové združenia a spolky 15%, kúpalisko 13% a športové podujatia 12% opýtaných. Len 3% obyvateľov sa vyjadrilo pre verejnú WiFi sieť (miestnosť pre obyvateľov obce s možnosťou internetového pripojenia).

Odpoveď	počet	percentá
športové podujatia	8	12%
spoločenské podujatia a zábavy	20	29%
kultúrne akcie (koncerty, divadlo, tanec...)	12	18%
záujmové združenia, spolky	10	15%
kúpalisko	9	13%
verejná WiFi sieť (miestnosť pre obyvateľov obce s možnosťou internetového pripojenia)	2	3%
neviem odpovedať	7	10%
Iná možnosť	0	0%

Program rozvoja obce Nový Salaš

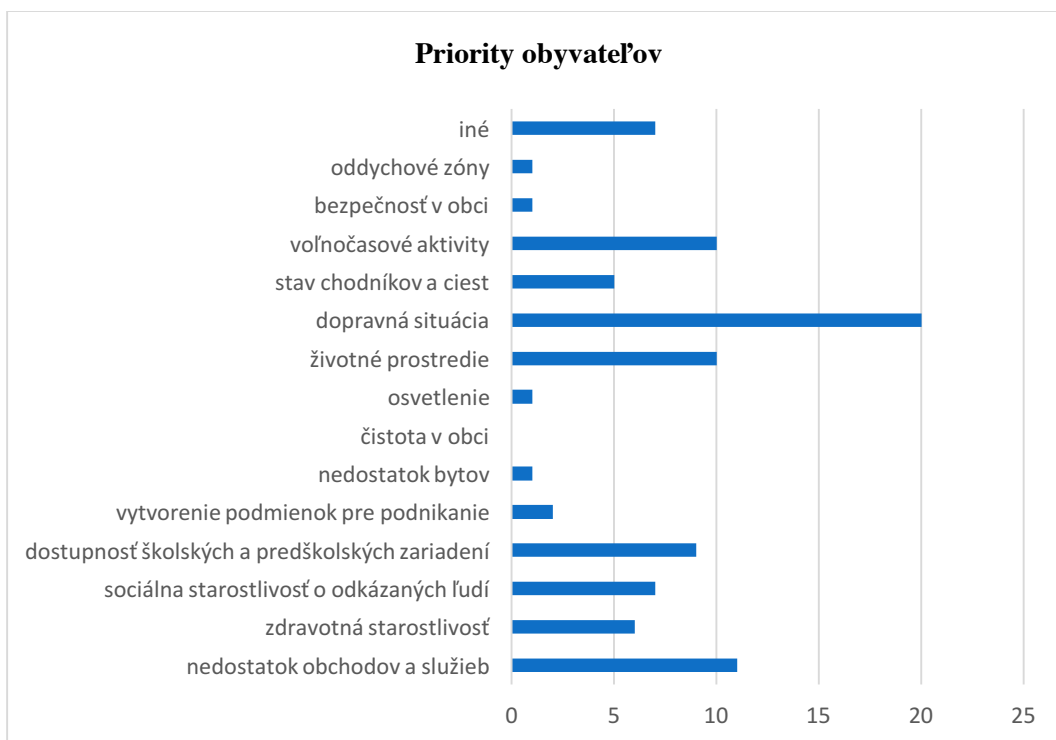
Ktoré z nedostatkov v obci by ste riešili najskôr?

Za najväčšiu prioritu takmer 22% opýtaných označilo dopravnú situáciu, 12% nedostatok obchodov a služieb, 11% životné prostredie alebo voľnočasové aktivity a o 1% menej volilo dostupnosť školských a predškolských zariadení. Ďalšími voľbami boli sociálna starostlivosť (8%), zdravotná starostlivosť (7%) a stav chodníkov a ciest (5%). Ostávajúce percenta boli rozdelené na podporu podnikania, bezpečnosť v obci, osvetlenie, výstavbu bytov a oddychové zóny. V kategórii „iné“ boli uvedené ďalšie návrhy ako rozšírenie obecného rozhlasu na koncové časti obce, mobilný signál, vodovod, kanalizácia, plyn, optický internet.

Odpovede	počet	percentá
nedostatok obchodov a služieb	11	12%
zdravotná starostlivosť	6	7%
sociálna starostlivosť o odkázaných ľudí	7	8%
dostupnosť predškolských a školských zariadení	9	10%
vytvorenie podmienok pre podnikanie	2	2%
nedostatok bytov	1	1%
čistota v obci	0	0%
osvetlenie	1	1%
životné prostredie	10	11%
dopravnú situáciu	20	22%
stav chodníkov a ciest	5	5%
voľnočasové aktivity	10	11%
bezpečnosť v obci	1	1%
oddychové zóny	1	1%

Program rozvoja obce Nový Salaš

Iné: rozšírenie obecného rozhlasu na koncové časti obce, mobilný signál, vodovod, kanalizácia, plyn, optický internet	7	8%
---	---	----

Aké udalosti za posledných päť rokov pokladáte za najvýznamnejšie? Stručne vymenujte. Ak neviete odpovedať, prejdite k ďalšej otázke.

Respondenti vo svojich odpovediach uvádzali veľa skutočností, ktoré vysoko oceňujú a pokladajú za veľký prínos ako napríklad: penetrácia obecných komunikácií, čistenie priekop, kosenie verejných priestranstiev, oddychové zóny, prístrešky na sedenie na futbalovom ihrisku, založenie nového trávniku a vyrovnanie jeho povrchu, rozšírenie elektrickej siete k cintorínu a na ihrisko, pomoc a ochota ľudí pri požari rodinného domu, výsadba stromov, lavičky, kontajnery, stolnotenisová vybavenie, dom smútku, nová zastávka, kamerový systém, zveľadenie kultúrneho domu, posedenie s dôchodcami, Mikuláš, karneval, futbal, MDD, plesy, posedenie pre dôchodcov, Memoriál, spoločné brigády, kultúrne a športové podujatia, nové hasičské auto, regulácia potoka, aktivity pre deti, ihrisko pre malé deti, starostlivosť o verejné priestranstvá, Deň otcov, hasičská súťaž, návšteva ministra Kaliňáka, zveľadenie kultúrneho domu. Mnoho opýtaných sa vyjadrilo aj veľmi pochvalne k súčasnej starostke obce, ktorá od prevzatia svojej funkcie významne pozdvihla životnú úroveň obyvateľov obce.

Hodnotiace/bodovacie otázky:

Ako sa vám v obci žije? Ohodnoťte hviezdíčkou, pričom jedna hviezdíčka znamená nespokojnosť a sedem hviezdíčiek maximálnu spokojnosť.

Väčšina respondentov sa prikláňala k nadpriemernej spokojnosti, keďže 24 respondentov označilo viac ako 4 hviezdíčky v 7 bodovom intervale. Priemerné hodnotenie uviedli 3 opýtaní. Nižšie bodovanie, 2 hviezdíčky, uviedol len jeden respondent.

hodnotenie hviezdíčiek	- počet	počet odpovedí
1		0
2		1
3		0
4		3
5		7
6		10
7		14

Podľa vášho názoru, ako sa obec rozvíjala v posledných piatich rokoch? Ohodnoťte hviezdíčkou, pričom jedna hviezdíčka znamená nedostatočne a päť hviezdíčiek výborne.

Takmer všetci respondenti vnímali rozvoj obce za posledných 5 rokov pozitívne. Nadpriemerné hodnotenie udelilo 32 opýtaných (4 a 5 hviezdíčiek), 1 uviedol priemerné hodnotenie a 2 podpriemerné hodnotenie.

hodnotenie hviezdíčiek	- počet	počet odpovedí
1		0
2		2
3		1
4		7

Program rozvoja obce Nový Salaš

5	25
---	----

Je v obci dostatok možností pre voľnočasové aktivity detí a mládeže? Ohodnoťte hviezdíčkou, pričom jedna hviezdíčka znamená nespokojnosť a päť hviezdíčiek maximálnu spokojnosť.

Nadpriemerné hodnotenie (4 a 5 hviezdíčiek) uviedlo 22 a priemerné 9 opýtaných. Podpriemernú spokojnosť uviedli 4 respondenti.

hodnotenie hviezdíčiek	- počet	počet odpovedí
1		0
2		4
3		9
4		7
5		15

Je v obci dostatok možností pre trávenie voľného času dospelých obyvateľov obce ako spoločenské akcie, kultúra, šport? Ohodnoťte hviezdíčkou, pričom jedna hviezdíčka znamená nespokojnosť a päť hviezdíčiek maximálnu spokojnosť.

Odpovede na rovnakú otázku týkajúcu sa dospelých obyvateľov poukazujú na nadpriemernú spokojnosť obyvateľov, ktorú označilo 18 obyvateľov (4 a 5 hviezdíčiek). Priemernú spokojnosť označilo 12 opýtaných, traja podpriemernú a najnižšiu spokojnosť 2 respondenti.

hodnotenie hviezdíčiek	- počet	počet odpovedí
1		2
2		3
3		12
4		11
5		7

Program rozvoja obce Nový Salaš

Aká je úroveň starostlivosti o zeleň, ihriská, verejné priestranstvá v obci? Ohodnoťte hviezdíčkou, pričom jedna hviezdíčka znamená nespokojnosť a päť hviezdíčiek maximálnu spokojnosť.

So starostlivosťou o zeleň, ihriská, verejné priestranstvá v obci je väčšina respondentov (33) nadpriemerne spokojná (4 a 5 hviezdíčiek). Priemerne spokojní sú len 2 opýtaní.

hodnotenie hviezdíčiek	- počet	počet odpovedí
1		0
2		0
3		2
4		5
5		28

Aká je dostupnosť stavebných pozemkov v obci? Ohodnoťte hviezdíčkou, pričom jedna hviezdíčka znamená nespokojnosť a päť hviezdíčiek maximálnu spokojnosť. Ak sa o stavebný pozemok nezaujímate, prejdite k ďalšej otázke.

S touto oblasťou má skúsenosť tretina účastníkov prieskumu. Podľa respondentov je dostupnosť stavebných pozemkov v obci Nový Salaš vo všeobecnosti priemerná. 6 respondentov uviedlo nadpriemernú (4 a 5 hviezdíčiek), 3 priemernú a 4 podpriemernú spokojnosť s dostupnosťou stavebných pozemkov.

hodnotenie hviezdíčiek	- počet	počet odpovedí
1		1
2		3
3		2
4		5

Program rozvoja obce Nový Salaš

5	1
---	---

Ak máte vy alebo niekto z vášho okolia podnikateľský zámer, ktorý by sa dal v obci realizovať, stručne ho popíšte.

Ľudia z tohto regiónu cestujú za kúpaním a lyžovačkou do Popradu alebo Maďarska. Pod vrchom Milič sú veľké zásoby vody, ktoré by sa dali využiť pre účely malého aquaparku s lyžiarskym strediskom. Po vybudovaní infraštruktúry sa rozšíria možnosti ubytovania pre turistov a ďalšieho športového vyžitia ako je tenis, golf, atrakcie a s tým aj nové pracovné príležitosti.